

DGASPC Timiș -

Pag. 4

locul I la accesibilitate

DUMITRU PRUNARIU: Cetățean de onoare al județului Timiș

Foto: Constantin Duma

Pag. 14

Ce se întâmplă cu fosta vilă a lui Ceaușescu?

Pag. 3

Un „I.T.” al specializărilor medicale: IMAGISTICA

Pag. 6

Ansamblul „Banatul” în Sicilia

În perioada 8 – 13 martie 2016, în Italia s-a desfășurat a 71-a ediție a Festivalului Internațional de Folclor „Sagra del Mandorlo”, găzduit de Valea Templelor și orașul Agrigento din Sicilia.

Ansamblul Profesionalist „Banatul” a participat la eveniment prin câțiva reprezentanți: 7 instrumentiști și 16 dansatori, cei din urmă coordonați de maestrul coregraf Nicolae Stănescu.

La festival au participat ansambluri din: Brazilia, Columbia, Spania, Slovacia, Slovenia, Mexic, Thailanda, Serbia, Italia și altele.

Trimișii ansamblului nostru au reprezentat cu fală Banatul și România, iar cei 7 instrumentiști au câștigat Premiul al II-lea la orchestre. Iată și numele lor: Costel Moacă (trompetă), Dan Galea, Adrian Safta (suflători), Adrian Avram, Dorin Haneș (viori), Costel Haida (contrabas) și Cristi Stanca (acordeon).

Felicitări și mult succes în continuare!

C.B.

Festivalul-concurs

Pag. 10

„Lada cu zestre”

- a început ediția a X-a

Sediu nou pentru ISU Sânnicolau Mare

Consiliul Județean Timiș a decis să cumpere în 2016 alte autovehicule necesare Inspectoratului pentru Situații de Urgență Banat. Și tot la Sânnicolau Mare, CJ Timiș va pune la dispoziția pompierilor un imobil din Sânnicolau Mare, pentru un nou sediu.

„Prin solicitarea Inspectoratului pentru Situații de Urgență Banat al județului Timiș se va transmite un imobil din orașul Sânnicolau Mare, strada Timișorii nr. 6A, compus din două birouri, garaj, grup sanitar, care se află în domeniul public la județului, și care va fi modernizat pentru desfășurarea în bune condiții a activității de pregătire și intervenție în situații de urgență a cadrelor militare”, conform dlui prof. Călin Dobra, vicepreședintele C.J. Timiș.

Este în plan construirea unor pavilioane noi și moderne, care să asigure condițiile de garare și întreținere a tehnicii de intervenție, dar și condiții de pregătire a personalului ISU. Vechiul sediu al pompierilor din orașul Sânnicolau Mare, se află în prezent într-o clădire veche, de locuință familială cu anexe. Pentru studiul de fezabilitate, proiectul tehnic, avize, acorduri, s-a stabilit o valoare estimativă de 125.000 de lei. Se dorește și realizarea de împrejmuire ecologică, alei și platforme de acces asfaltate pentru autospecialele de intervenție, apoi spații verzi, de depozitat materiale de intervenție, un dispecerat modern și dotat, care va deservi întreaga zonă de nord-est a județului Timiș. „Consider că activitatea Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Banat” al județului nostru este foarte importantă, ținând cont de rolul determinant jucat de Inspectorat, atât pentru siguranța cetățeanului cât și a intervențiilor de urgență de pe raza județului Timiș. Ca atare, pe lista de investiții, față de un buget de aproximativ 700.000 lei în anul 2015, anul acesta am alocat o sumă de aproximativ 10 milioane de lei”, spune vicepreședintele Dobra.

În suma aceasta intră ca investiție prioritară autospeciala de salvare și intervenții la înălțime, cu o scară de 70 de metri, a cărei valoare estimativă este de 7,5 milioane lei, unică în toată regiunea, achiziționarea de autospeciale pentru muncă operativă (două), și două autosanitare destinate inspectoratului pentru deservirea activităților de urgență din domeniul medical. Se vor cumpăra ATV-uri, utilaj pentru transportat saci cu nisip, autocamion cu cârlig pentru transport containere cu materiale la intervenție și altele.

Cornel TODOR

Vicepreședintele Florian Zafir: „O Agendă culturală cu acțiuni ample, bine alese!”

Administrația județeană dorește să susțină mai vizibil proiectele instituțiilor de cultură și de învățământ, dar organizarea acțiunilor trebuie să înțeleagă câteva aspecte, în primul rând să depășească nivelul de sărbătorire a diferitelor zile, să treacă peste pragul unor acțiuni solitare, spre acțiuni mai ample, cu mai mulți parteneri.

„M-am pronunțat și anul trecut asupra necesității ca Agenda culturală să concentreze acțiunile, să marcheze momentele de referință din viața comunelor timișene. Credem că, în sfârșit, Agenda cultural-sportivă de anul acesta nu mai e documentul stufos din anul 2013, când erau 5000 de acțiuni înscrise în Agendă, de-a valma: serate muzicale, simpozioane privind criminalitatea la sate, „Ziua Vârșnicilor”, „1 Martie la noi”, acțiuni la nivel de grădiniță și așa mai departe. În anul 2015, am reușit să reducem numărul acțiunilor înscrise în Agendă, au fost în jur de 2.800, iar anul acesta selecția a fost și mai riguroasă! După ce Comisia de selecție a proiectelor din domeniul culturii, condusă de dl consilier județean Adrian Negoită, a deliberat timp de trei zile și după rezolvarea contestațiilor celor nemulțumiți, aduse în fața Comisiei de Contestații, condusă de dl consilier județean Adrian Pau, au rămas pe Agenda cultural-sportivă a județului Timiș pe anul 2016 un număr de 476 de proiecte, dintr-un număr de 1043 de proiecte depuse.

Ar mai fi ceva! Aș vrea să găsim pentru fiecare localitate timișeană repere demne de marcat, de semnalat. Nu se poate ca o comună să nu aibă o personalitate deosebită - putem da și exemple, în acest sens: Dimitrie Țichindeal la Becichecul Mic, Brediceanii la Lugoj, pictorul academic Virgil Simonescu la Gladna Român, patriotul Iosif Jumanca, membru al Consiliului Național Român la 1918, născut în Folea de Voiteg sau personalități ale căror rădăcini sunt în Timiș, dacă ar fi să-i amintim doar pe cosmonautul Dumitru Prunariu, cu rădăcini în satul Groși, pe scriitorul Mircea Cărtărescu în satul Ictar-Budinți ori pe scriitorul Radu Paraschivescu în Lugoj”, susține vicepreședintele C.J. Timiș, ing. Florian Zafir.

E un punct de vedere împărtășit și de președintele Comisiei Cultură, Învățământ, Sport, dl. Adrian Negoită: „Mai avem de lucrat la capitolul Învățământ, unde se merge, s-a mers, tot pe acțiuni de genul: „Ziua Europei” sau Zile „X”. Din păcate, solicitanții nu au înțeles foarte bine ceea ce este important. Când vorbim despre o acțiune la nivel județean, înseamnă că dacă o școală inițiază un proiect, aceasta poate aduce alături de ea foarte mulți colaboratori și școli, de exemplu din Lugoj, Tomești, Făget, Margina ori din alte localități. Fiecare vrea sprijin doar pe acțiunea și pe bucatăta lui. Vreau să înțeleagă toți că ne-am dorit acțiuni ample, la o astfel de acțiune trebuie să fie angrenați mai mulți profesori și mai multe școli, fie că vorbim despre cultură sau despre centre de excelență. De aceea, eu mă axez pe centrele de excelență, iar Timișoara va deveni un astfel de centru de excelență în meserii. La Timișoara se urmărește crearea unui centru de excelență pentru meseriași. La Colegiul „Regele Ferdinand” e școala de meserii, iar investițiile vor continua. Se caută o locație unde să se dezvolte acest centru de excelență, care va fi dotat cu laboratoare și cadre didactice, instructori formatori. Pentru a stimula tinerii să îmbrățișeze asemenea centre, se va veni și cu facilități: vor fi condiții bune de cazare și de servirea mesei, chiar cu suport financiar pentru cei care urmează cursurile acestei școli.”

H.O.

Spital- cu sprijin canadian

Președintele CJT, Titu Bojin, s-a întâlnit recent cu reprezentanții unei companii canadiene, care și-au arătat disponibilitatea de a construi un spital de excelență în județ, cel mai probabil, la Giroc, acolo unde s-a încercat același demers cu o companie din SUA.

„Delegația canadiană nu solicită garanții guvernamentale, locale sau județene, așa cum au solicitat precedentele, care voiau chiar și garanții semnate de către administrațiile locale și județeană. Cred că poate fi mai aproape de ceea ce ne dorim noi în sănătate. CJT ar urma să asigure terenul și utilitățile, iar canadienii s-ar ocupa de construcția efectivă și de managementul spitalului de excelență”, spune Titu Bojin.

L.G.

AUDIENȚE ȘI RELAȚII CU PUBLICUL

Programul de audiențe:

La președintele Consiliului Județean Timiș, **dl. Titu Bojin**, marți și joi, între orele 11-13. Înscriserile se fac în ziua desfășurării audienței la Registratură, telefoane 0256/406 406, 0256/406 413.

La vicepreședintele C.J. Timiș, **dl. Ionel Călin Dobra**, luni, între orele 11-13. Înscriserile se fac zilnic la secretariatul cabinet vicepreședinte, camera 207, telefon 0256/406 334.

La vicepreședintele C.J. Timiș, **dl. Florian Zafir**, miercuri, între orele 11-14. Înscriserile se fac miercuri, între orele 8-10, la Registratură, telefoane 0256/406 406, 0256/406 413.

La secretarul general al C.J. Timiș, **dl. Ioan Dănuț Ardelean**, vineri, între orele 11-14. Înscriserile se fac vineri, între orele 8-10, la camera 201, telefon 0256/406 324.

COMPONENȚA COMISIILOR DE SPECIALITATE

a) Comisia economică

1. Bologa Gheorghe	- președinte
2. Radu Marina - Rodica	- secretar
3. Stancu Filip	- membru
4. Lelescu Tiberiu-Procopie	- membru
5. Juravle Petru	- membru
6. Lăzureanu Aurel	- membru
7. Davițoiu Ion	- membru

b) Comisia de urbanism, amenajarea teritoriului, lucrări publice și protecția mediului

1. Mihoc Marcel	- președinte
2. Costa Coșmin-Lăscuț	- secretar
3. Cutu Dorin-Pompiliu	- membru
4. Szatmari Ioan-Ștefan	- membru
5. Cocean Liviu-Marius	- membru
6. Plavoșin Deian-Dan	- membru
7. Stanciu Pompiliu	- membru
8. Bojin Mihăiță	- membru

c) Comisia pentru agricultură și dezvoltare rurală

1. Lăzureanu Aurel	- președinte
2. Davițoiu Ion	- secretar
3. Petrescu Balint	- membru
4. Vasile Marian Constantin	- membru
5. Lelescu Tiberiu	- membru

d) Comisia pentru cultură, învățământ, tineret și sport

1. Negoită Adrian Valentin	- președinte

2. Pășcuță Adrian	- secretar
3. Popescu Marin	- membru
4. Bîtea Nicolae-Florin	- membru
5. Pau Radu-Adrian	- membru

e) Comisia pentru sănătate și protecție socială

1. Borha Liviu - președinte	
2. Crăciunescu Gabriela-Rodica	- membru
3. Moldovan Paul-Bogdan	- membru
4. Rus Georgeta-Aurelia	- membru
5. Gavrilă Bianca - Miruna	- membru

f) Comisia pentru administrație publică locală

1. Demea Dorel-Ioan	- președinte
2. Stancu Traian	- secretar
3. Martinescu Marius	- membru
4. Marinconi-Marcu Flavia - Steluța-Georgeta	- membru
5. Plavoșin Deian-Dan	- membru
6. Pau Radu-Adrian	- membru
7. Cutu Dorin	- membru

g) Comisia pentru relații și cooperare internă și externă

1. Rus Alain-Florin	- președinte
2. Gaita Oana-Dana	- secretar
3. Rîțivoiu Mihai	- membru
4. Crișan Teodor Adrian	- membru
5. Crăciunescu Gabriela- Rodica	- membru

Publicația „Agendă C.J.T.” este supliment al Monitorului Oficial al Consiliului Județean Timiș. Apare în baza O.G. nr. 75 din 28.08.2003

Colegiul de redacție:
Ada Marincu, Jana Lavrits, Cornel Todor, Cornel Bogdan, Smaranda Marcu, Agneta Kardoș, Otilia Halunga, Bogdan Nădăștean

Consilier editorial:
Dinu Barbu

Administrare ediție electronică:
Mariana Brânzan
FOTO: Constantin Duma (Agerpres)
Prepress & tipar:
West Tipo Internațional
Timișoara

ISSN: 1842-323X
Redacția: Telefon: 0256/406 330,
0256/406 401
0727/232 822
e-mail: agenda.cjtimis@gmail.com
www.cjtimis.ro

Cazul "Poli":

C. J. Timiș contestă raportul Curții de Conturi

În urmă cu un an, Curtea de Conturi Timișoara a întocmit un raport potrivit căruia asocierea dintre administrația locală și județeană cu Asociația Timișoara Capitală Culturală și cu cluburile sportive este ilegală. Primăria Timișoara și Consiliul Județean Timiș au contestat raportul la Curtea de Conturi București. Potrivit autorităților locale și județene, a fost admisă ca legală asocierea și finanțarea prin cotizație cu ATCCE, dar a fost declarată ilegală asocierea cu asociațiile sportive. Atât primăria, cât și CJ Timiș au anunțat că vor ataca în instanță Raportul Curții de Conturi București. *"Pe aceleași legi, contestația (CJ la Curtea de Conturi București - n.r.) privind asocierea CJ Timiș cu ATCCE este admisă, dar asocierea pe sport, nu. Cu o frază mai sus aceeași lege este corect aplicată prin constituirea ATCCE și plata unei cotizații stabilite de către entitățile participante, dar a doua frază spune că nu este legală asocierea, cu toate că există o hotărâre judecătorească (în baza căreia s-au făcut asocierile - n.r.)". (...) Este o situație chiar deranjantă modalitatea în care a fost abordată problema asocierilor, tendințos*", a declarat președintele CJ Timiș, Titu Bojin.

Și Primăria Timișoara va face contestație în instanță, după ce a primit o decizie similară a Comisiei de Soluționare a Contestațiilor a Curții de Conturi, care a considerat că finanțarea prin cotizație a sportului - fotbal, rugby, baschet și handbal - nu ar fi legală. *"Este ciudată această poziție, pentru că dreptul la libera asociere a persoanelor fizice și juridice este un drept garantat și de Constituție și de legislația europeană, și când te asociezi, implicit, asumi să plătești o cotizație. De altfel, fix în aceeași manieră ne-am asociat noi și pentru proiectul Timișoara Capitală Culturală Europeană, iar acolo se consideră că aveam dreptul să ne asociem și că regimul de finanțare prin cotizație este corect*", spune primarul Nicolae Robu.

A.B.

Ce se întâmplă cu fosta vilă a lui Ceaușescu?

Consilierii județeni liberali nu sunt de acord ca administrația timișeană să cumpere grădina din fața fostei vile de protocol a lui Nicolae Ceaușescu, din centrul Timișoarei, în timp ce conducerea Consiliului Județean dorește acest lucru pentru a deveni acționar majoritar al societății care o administrează și pentru a decide ce vor face cu ruinele vilei. "Sunt prevăzuți pentru achiziția acestui teren 2,3 milioane de lei (din bugetul CJ Timiș, n.r.). Nu consider că este stringentă cumpărarea lui, ca să devenim majoritari în SC INTERCENTER, asociere din care noi vrem să ieșim", spune consilierul județean **Marian Constantin Vasile**. Este vorba despre un teren de 400 mp, din care 148 mp sunt ai Consiliului Județean.

"Este terenul unei doamne din Franța pe care anul trecut nu am reușit s-o convingem să vândă. În curtea Centrului Cultural Francez (vecin cu vila de protocol, n.r.) se află 148 de metri pătrați de teren care este al nostru. Am putea face schimb. Dacă reușim să luăm terenul din fața casei lui Ceaușescu, înseamnă că redevenim acționari majoritari la INTERCENTER SERVICE și putem noi, Consiliul Județean, să decidem ce facem acolo", a explicat președintele CJ Timiș, **Titu Bojin**.

Președintele susține că înainte de a demara cumpărarea terenului este necesară o analiză a comisiei de specialitate a C.J. Timiș și un raport concludent, "să știm ce este rentabil și ce

nu, pentru Consiliul Județean, de unde să ieșim sau unde este oportun să devenim majoritari".

Fosta casă de oaspeți din Timișoara a lui Nicolae Ceaușescu, devenită Hotelul "Internațional", zace astăzi în paragină, deși firma care s-a angajat să o transforme în hotel de cinci stele este grupul imobiliar al omului de afaceri Ovidiu Tender, majoritar cu 52% din acțiuni, alături de Consiliul Județean Timiș, care deține 48% din acțiuni. Situată în centrul orașului, cu deschiderea teraselor în brădetul din Parcul Copiilor, ruina este vecină, azi, cu vilele rromilor reveniți din Franța și Germania.

Cartea de vizită a locației nu este de neglijat, după Revoluție prin "patul" lui Ceaușescu "trecând", pe rând, personalități marcante din țară și străinătate, printre care și cosmonautul **Charles Duke**, membru al echipajului misiunii Apollo 16.

În momentul în care Grupul Imobiliar Tender (GIT) a devenit majoritar în acțiuni la fosta vilă a lui Ceaușescu, **Dan Manolache**, directorul GIT, declara că vor demara lucrări ample de transformare a localului în primul hotel de cinci stele din oraș, o investiție de milioane de euro.

Privatizarea Hotelului "Internațional" a avut loc fără licitație, prin încredințare directă, la începutul anilor 2000.

Otilia H.

Un nou curs pentru formarea asistenților maternali profesioniști

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș va organiza, în această primăvară, un nou curs de formare a asistenților maternali profesioniști. Asistentul maternal profesionist este persoana fizică, atestată în condițiile legii, care asigură, prin activitatea pe care o desfășoară la domiciliul său, creșterea, îngrijirea și educarea, necesare dezvoltării armonioase a copiilor pe care îi primește în plasament sau în încredințare.

Persoanele interesate sunt așteptate pentru a depune o cerere de evaluare la Registratura de la sediul DGASPC Timiș, str. P-ta Regina Maria, nr. 3, Timișoara sau la sediul din Lugoj, strada Timișorii nr. 27-33. Cererile pot fi depuse până la data de 1 mai 2016. Cererea va cuprinde și motivația pentru care dorește să devină asistent maternal profesionist.

La cererea de evaluare vor fi anexate:

- un curriculum vitae al solicitantului
- copie după actul de identitate.
- copie după diploma de studii a ultimei școli absolvite.

În urma depunerii cererii, angajații din cadrul D.G.A.S.P.C. Timiș vor efectua o evaluare socială a persoanei solicitante, care constă în vizite la domiciliul acesteia, discuții cu membrii familiei sale, vecini, prieteni, precum și o evaluare psihologică.

Ulterior evaluării, persoanele acceptate vor urma cursuri de formare profesională în vederea obținerii atestatului de asistent maternal profesionist, putând fi angajate numai după obținerea acestui document.

Cursurile de formare profesională vor fi organizate la sediul DGASPC Timiș și au o durată de minim 60 de ore.

Cursul este gratuit, iar persoanele care doresc să îl urmeze trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

- să aibă capacitate deplină de exercițiu;
 - să prezinte garanții morale și materiale pentru îndeplinirea corectă a obligațiilor ce le revin referitoare la creșterea, îngrijirea și educarea copiilor pe care îi vor primi în plasament;
 - să aibă în folosință o locuință care să acopere necesitățile de preparare a hranei, igienă, educație și odihnă ale utilizatorilor săi, inclusiv pe cele ale copiilor care urmează a fi primiți în plasament;
 - să aibă vârsta cuprinsă între 25 și 55 de ani;
 - să aibă studii medii absolvite cu diplomă de bacalaureat sau școală profesională.
- Conform legii, nu vor putea deveni asistenți maternali profesioniști persoanele care:
- au suferit o condamnare prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni;
 - au fost decăzuți din drepturile părintești, sau al căror copil a fost declarat abandonat prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă;
 - suferă de boli cronice transmisibile și boli psihice.

Mai multe informații privind organizarea acestui curs, pot fi obținute la Serviciile Management de Caz Zona I, Zona II și Zona III din cadrul DGASPC – telefon 0256-490281, 494030, interioare 111 și 180, respectiv, pentru zona Lugoj – 0256-336788.

S. MARCU

„Florile primăverii” sunt copiii

Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș, prin Centrul de Plasament Găvojdia, organizează în fiecare an o acțiune închinată primăverii. În

acest an, serbarea a avut loc în 4 martie, debutând cu un recital vocal, urmat de sceneta „Florile primăverii” și de două dansuri moderne. Ca și în cazul altor ocazii festive, și de această dată, la acest eveniment au fost invitați să participe membrii comunității, autorități, colegi ai copiilor, părinții acestora, profesori, precum și colaboratori din străinătate.

De coordonarea scenetei „Florile primăverii” s-a ocupat doamna educator specializat **Rodica Ungureanu** care, împreună cu zece beneficiari ai centrului (fete și băieți), a pus în scenă un montaj deosebit, cu o costumație adecvată. Publicul, la rândul său, a răsplătit strădania acestora cu ropote de aplauze.

Recitalul vocal a fost coordonat de domnul educator specializat **Marian Claudiu**, care a

organizat, în cadrul centrului, un grup vocal mixt (fete și băieți), cu un repertoriu bogat și adaptat fiecărei ocazii. Anul acesta, recitalul a meritat toate aplauzele publicului, copiii oferindu-le celor prezenți o interpretare de excepție.

Finalul, respectiv dansurile moderne, a avut drept coordonator pe doamna educator specializat Nicoleta Anderca, care, împreună cu șapte fete, a prezentat un dans latino, care a ridicat sala în picioare, și un dans ritmat, la a cărui coregrafie au participat inclusiv dansatoarele.

Un spectacol deosebit, care a adus multă bucurie celor prezenți și care, în mod cert, va fi urmat de alte manifestări deosebite.

Mariana ILIE – Șef CP Găvojdia

DGASPC Timiș - locul I la accesibilitate

Există momente, din păcate, când societatea privește cu alți ochi persoanele cu dizabilități, unii dintre semeni considerând, de exemplu, că o dizabilitate înseamnă, automat, că persoana respectivă este incapabilă să facă multe lucruri. Nimic mai fals! Noi, cei ce lucrăm în asistența socială (și nu numai), avem bucuria și privilegiul de a întâlni, zi de zi, persoane cu dizabilități care ne oferă adevărate lecții de viață, care ne demonstrează că își

depășesc limitele și merg mai departe, excelând chiar în domenii în care nimeni nu le-ar fi dat o șansă. Un exemplu vine din partea persoanelor nevăzătoare care lucrează foarte bine pe computer, existând chiar nevăzători cu studii masterale în IT. Primul pas, însă, pentru a face Internetul vizibil pentru cei fără de vedere, constă în transformarea site-urilor, în așa fel încât ele să fie accesibile atât persoanelor cu deficiențe de vedere, cât și celor cu deficiențe de auz sau cu alte dizabilități. Astfel, punând interesele persoanelor cu dizabilități pe primul loc și beneficiind, totodată, de sprijinul deosebit primit din partea Consiliului Județean Timiș, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș a accesibilizat pagina web a instituției (www.dgaspc-tm.ro). Totodată, DGASPC Timiș a fost implicată în proiectul „Un web accesibil

bil pentru toți”, inițiat de Fundația Education for Open Society (EOS), în parteneriat cu Asociația pentru Integrarea Persoanelor cu Deficiențe și Asociația Nevăzătorilor din România, filiala Arad. Proiectul, finanțat prin Programul Fond ONG în România, s-a derulat în județele Timiș și Arad,

având însă beneficiari și la nivel național. Printre altele, în cadrul acestui proiect a fost verificat nivelul de accesibilizare al site-urilor mai multor instituții publice. Cu această ocazie, la Gala de premiere E-accesibilitate.ro, Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Timiș i-a fost fost decernat premiul I pentru cel mai accesibil site aparținând unei instituții publice. Un premiu primit cu mândrie și bucurie și al cărui rol este de a ne motiva să ne continuăm misiunea și să contribuim la crearea unui spațiu din ce în ce mai accesibil pentru toți.

Smaranda MARCU

Timișoara are nevoie de un Institut Oncologic Specialiștii timișoreni sunt pregătiți

Zona de vest a României are cel mare număr de îmbolnăviri maligne din țară, iar Timișoara este singurul centru de sănătate unde pacienții pot găsi specialiști, aparatură, tratament, terapii, speranță.

“Vestea bună este că deși incidența cancerului a crescut, a crescut și numărul de supraviețuitori. Dacă în anii ‘90 aveam aproximativ 1.300-1.400 de noi cazuri de cancer anual în județul Timiș, iar numărul de supraviețuitori era de 5.000-6.000, acum se înregistrează circa 2.700 de cazuri anual, în timp ce numărul supraviețuitorilor ajunge la aproximativ 20.000. Pe lângă accesul pacienților la terapii moderne, avem nevoie și de ceea ce înseamnă servicii de recuperare a pacienților odată ce cancerul a fost stopat. Lupta cu boala nu se încheie atunci când cancerul este în remisie completă, ci pacientul are nevoie de recuperare”, afirmă dr. **Ștefan Curescu**, șeful Clinicii de Oncologie a Spitalului Municipal Timișoara (foto).

Specialiștii geneticieni susțin, la rândul lor, că maladia canceroasă are și o predispoziție genetică, în apariția cancerului existând diverși factori de risc ce pot fi evitați - sedentarismul, obezitatea, alimentația nesănătoasă, consumul de alcool sau fumatul sau care sunt inevitabili - vârsta sau zestrea genetică.

Pentru județul Timiș este stringent necesară construirea unui Institut Oncologic, tocmai pentru a veni în sprijinul bolnavului de cancer. “Institutul Oncologic, care se va construi pe Calea Torontalului, ar trebui să pornească din punctul de vedere al construcției, în 2016. (...) Suntem dispuși să participăm și noi, Consiliul Județean Timiș, cu ce vom putea, pentru realizarea obiectivului. Pentru Institutul Oncologic, Ministerul Sănătății dă 120 de milioane de euro” spune președintele Consiliului Județean Timiș, **Titu Bojin**.

În toamna lui 2015, Guvernul a anunțat că se vor aloca bani pentru construirea spitalului/Institutului Oncologic, care ar urma să se ridice pe locul a ceea ce trebuia să fie, prin anii ‘90, noul spital municipal, obiectiv nefinalizat din cauza lipsei de bani.

Institutul Oncologic Timișoara se va construi pe un amplasament de 5,5 hectare și va avea 476 de paturi de spitalizare, urmând să se finalizeze în 36 de luni de la deschiderea șantierului. Valoarea construcției, cu tot cu

dotările necesare, este estimată la 511,628 milioane de lei (circa 130 de milioane de euro).

Conform hotărârii de guvern, finanțarea realizării și a dotării Institutului Oncologic Timișoara se va face cu fonduri de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Sănătății și, în completare, din alte surse legal constituite.

TIMIȘOARA ARE SPECIALIȘTI PENTRU INSTITUTUL ONCOLOGIC

Specialiștii timișoreni care să lucreze în domeniul oncologic și aparatura necesară pentru baza unui Institut Oncologic există, anul trecut Spitalul Județean și Universitatea de Medicină și Farmacie ‘Victor Babeș’ bifând încă o performanță: robotul medical Da Vinci, care așează chirurgia oncologică timișoreană într-un club select european.

Robotul a fost achiziționat prin proiectul intitulat “Studiu multicentric privind utilizarea abordului robotic în corelarea scăderii nivelului de adipokine circulante din obezitate cu riscul apariției cancerului pelvin” - ROBO-CAPE (RObotic - OBezitate - CANcer PELvin), fiind instalat la Spitalul Județean de Urgență Nr. 1. Timișoara.

“Robotul ultraperformant Da Vinci achiziționat în cadrul proiectului a făcut ca Timișoara să intre în clubul select al medicilor robotice internaționale. Sunt pacienți care au fost operați în cursul procedurilor de verificare a aparatului achiziționate în cadrul platformei de cercetare, cancere de rect, cancere de col uterin și cancere de prostată. Riscurile sunt ca la orice intervenție, dar dat fiind marea acuitate a imaginii și buna vizibilitate în spații înguste, riscul de a face o leziune este mult mai mic decât în alte operații”, afirmă prof. univ. dr. chirurg **Lazăr Fulger**.

Potrivit chirurgului, utilizarea roboticii oferă o paletă largă de avantaje, între care creșterea posibilității de a efectua o operație corectă din punct de vedere oncologic și creșterea calității vieții, putându-se evita incontinența urinară după operațiile de prostată, dar și anusul contra naturii, în unele situații, în cancerele de rect.

Șase chirurghi au învățat deja să lucreze cu “mâna robot-

ică”, iar mai departe echipa își va perfecționa tehnicile și se vor aborda cât mai multe operații”, spune managerul de proiect.

“Proiectul a fost gândit ca un lanț trofic, în care fiecare element component este obligatoriu prezent. Etapele sunt în felul următor: se pune diagnosticul, urmează îndepărtarea tumorii, pe care o dai mai departe studiului la la-

boratorul de anatomie patologică”, a explicat **Lazăr Fulger**, șeful Clinicii II Chirurgie a Spitalului Județean Timișoara.

O astfel de intervenție se ridică la 6.000 de euro, dar avantajele sunt multiple.

Proiectul a fost derulat împreună cu Clinica II Chirurgie a Spitalului Clinic Județean de Urgență Timișoara începând cu data de 1 septembrie 2014 și a beneficiat de cofinanțare

prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în baza contractului de finanțare încheiat cu Ministerul Educației Naționale, în calitate de Organism Intermediar, în numele și pentru Ministerul Fondurilor Europene (MFE), în calitate de Autoritate de Management (AM) pentru Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice. Prin intermediul proiectului s-au realizat crearea și dotarea a patru laboratoare ca platformă de cercetare și bază materială în următoarele cercetări legate de tratamentele inovatoare ale cancerului rectal și prostatic, respectiv terapia cu anticorpi monoclonali și terapia genică ce presupun utilizarea abordului minim invaziv de injectare loco-re-

gională a noilor terapii, în vederea distrugerii antigenelor tumorale și prevenției apariției metastazelor solide la distanță.

Otilia HALUNGA

MEDICINĂ: CONGRES NAȚIONAL LA TIMIȘOARA

Între 23-26 martie 2016, la Timișoara s-a desfășurat cea de-a VI-a ediție a Congresului Național de Coloproctologie (CNCP). Cu două teme abordate, de actualitate pentru contextul medical curent, “Cancerul colorectal - între mit și realitate” și “Bolile inflamatorii colorectale”, această ediție și-a propus să creeze un dialog științific interactiv, centrat pe performanță, progres și conturarea de noi standarde în domeniul coloproctologiei.

Președintele Comitetului Local de Organizare al CNCP 2016 a fost eminentul chirurg bănățean prof. dr. **Fulger Lazăr** (președinte fondator al Societății Române de Coloproctologie), iar desfășurarea Congresului a fost onorată de prezența prof. dr. **Marcel Tanțău**, președinte al SRCP (foto).

Congresul s-a bucurat de prezența extraordinară a unor experți de renume mondial care au oferit participanților o șansă unică de educație medicală prin prezentarea propriilor experiențe profesionale în cadrul conferințelor de excepție susținute la CNCP - 2016, ediție care a răspuns exigențelor tuturor participanților, contribuind la progresul profesional și calitatea actului medical

în toate centrele din România.

Timp de patru zile, personalități marcante ale coloproctologiei naționale și internaționale au susținut peste 100 de prezentări sub formă de cursuri, conferințe și mese rotunde. Cei peste 330 de participanți prezenți la eveniment au avut oportunitatea unui dialog științific interactiv, centrat pe performanță, progres și conturarea de noi standarde în domeniul coloproctologiei.

Printre cei prezenți, profesori din SUA, Marea Britanie, Franța, Germania, Austria, Turcia, Bulgaria, Serbia și Ungaria. S-a numărat și medicul **Roberto Bergamaschi**, șeful Diviziei de Chirurgie Colorectală din cadrul Universității Stony Brook din New York, expert în chirurgia colorectală minim invazivă - laparoscopică și robotică, medic recunoscut pe plan mondial în chirurgia laparoscopică a bolilor de colon și rect, având peste 300 de lucrări publicate.

(La cursul de chirurgie colorectală minim-invazivă va avea loc o transmisiune live a unei operații de rezecții de rect, realizată laparoscopic de medicul **Roberto Bergamaschi**.) La manifestare a participat și doctorul **Zoran Krivokapic**, fost

președinte al Societății Europene de Coloproctologie, actualul șef al Clinicii de Chirurgie Colorectală a Spitalului Universitar din Belgrad, acolo unde realizează între 500 și 600 de operații de colon și rect pe an.

Congresul a fost deschis de două cursuri practice adresate tinerilor chirurghi, aflați în proces de formare. Cursurile s-au desfășurat la Spitalul Clinic Județean de Urgență și la Centrul de Laparoscopie și Chirurgie experimentală „Pius Brânzeu”.

Conform prof. dr. **Fulger Lazăr**, un cancer din opt este de origine colorectală. “Incidența patologiei colorectale este în creștere, spre deosebire de cancerele gastrice, unde se înregistrează o ușoară scădere. La Timișoara se adresează cei mai mulți pacienți din partea de vest a României”, precizează profesorul.

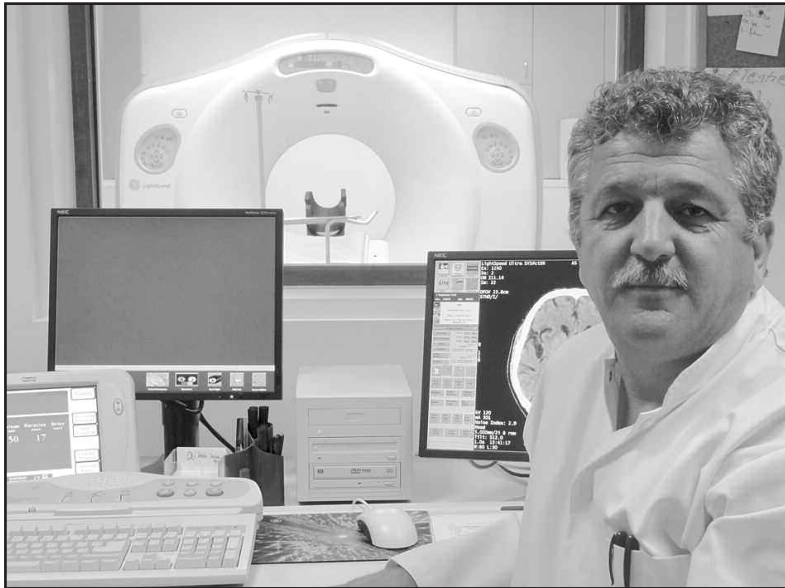
Manifestare, însoțită de o expoziție medicală specializată, a avut ca organizatori: Societatea Română de Coloproctologie, Societatea Română de Chirurgie, Societatea Română de Gastroenterologie și Hepatologie, Societatea Română de Neurogastroenterologie, Societatea Română de Endoscopie Digestivă, Asociația Română pentru Chirurgie Endoscopică și alte Tehnici Intervenționale, Romanian Ostomy Patient Support Foundation, Ordinul Asistenților Medicali Generaliști, Moașelor și Asistenților Medicali din România.

Cornel T.

Un „I.T.” al specializărilor medicale: IMAGISTICA

Imagistica și-a câștigat în ultimii ani un binemeritat loc în rândul domeniilor medicale. De la greutatea șorțului protector din plumb și mănușile grele folosite de radiologi când mănuiesc aparatul Rontgen, s-a ajuns la ultraperformante aparate digitale care pătrund până la nivel molecular, ajutând la stabilirea cu exactitate mare a diagnosticului sau la intervenții salvatoare.

Medicul **Florin Bîrsășteanu**, președintele Societății Române de Radiologie și Imagistică Medicală, punctează câteva dintre problemele Clinicii de Imagistică a Spitalului Județean de Urgență nr. 1 Timișoara

Agenda CJ Timiș: Care sunt cele mai acute probleme ale Clinicii de Radiologie și Imagistică a Spitalului Județean Timișoara?

Florin Bîrsășteanu: În marele proiect de reabilitare a Ambulatoriului și de dotare a lui, partea de radiologie și de imagistică ar fi beneficiat de o parte foarte bună din acest proiect. Am fi avut șansa să re tehnologizăm la cotele anului 2016 imagistica Județeanului. Nu putem spune că stăm mulțumitor la Imagistică, avem două aparate de computer tomograf funcționale, care au deja 4-5 ani de funcționare nonstop, o rezonanță magnetică ce are o vechime de 14 ani și care sunt depășite moral și tehnic.

Agenda CJ Timiș: De ce ați avea nevoie?

Florin Bîrsășteanu: Spitalul Județean ar avea nevoie de o unitate de rezonanță magnetică nouă, cu secvențe și un profil tehnic adaptate anului 2016. Partea de radiologie clasică este și ea extrem învechită și foarte slab reprezentată. Spitalul ar avea nevoie de trei unități de radiologie digitală pentru radiografii și radioscopii. Avem, în schimb, o dotare foarte bună pe partea de radiologie intervențională. Radiografia intervențională în scop de diagnostic și terapeutic este punctul forte al radiologiei din Spitalul Județean.

Pe un proiect al Academiei am fost dotați cu un angiograf, avem un angiograf pe care acum doi ani l-am pus în funcție și care deja a început să rezolve o parte din patologia ce beneficiază de această tehnică minim invazivă de diagnostic și terapie.

Din punctul meu de vedere, o unitate din spitalul județean, care are profil de spital regional, ar trebui să aibă neapărat în dotare și o unitate de mamografie, un aparat de mamografie digitală, având în vedere frecvența acestui gen de patologie este absolut necesară, atât în scop profilactic, preventiv, cât și în scop de a urmări cazurile diagnosticate, cred că ar fi binevenită o unitate de mamografie digitală.

Avem un aparat vechi clasic, analog, dar unitățile de mamografie de azi, moderne, au o componentă digitală care permite și o stocare a tuturor imaginilor, dar și o post-proce-

sare foarte bună, care să pună în evidență mult mai ușor leziunile. Cred că Spitalul Județean ar mai avea nevoie de un aparat de măsurare a densității osoase. Avem o unitate în cadrul spitalului, care și ea este depășită, atât fizic, cât și moral, de peste 10 ani, și care este cu mult sub cerințele și dorințele corpului medical din radiologie.

Agenda CJ Timiș: Ce sume ar presupune aceste dotări?

Florin Bîrsășteanu: Cred că este vorba de o investiție de peste 2,3 - 3 milioane de euro, pentru a putea re tehnologiza unitatea care se vrea o unitate-fanion a medicinei din Banat.

Agenda CJ Timiș: Cam câți pacienți trec anual prin compartimentul de imagistică al Județeanului?

Florin Bîrsășteanu: Practic, compartimentul de Imagistică este cel care rezolvă diagnosticul, pune diagnosticul. Nu există pacient care vine în Județean și care să nu necesite cel puțin un mijloc de investigație imagistică, fie că e radiologie, tomografie, computer tomograf sau rezonanță magnetică. Noi facem zilnic circa 30 de pacienți pe rezonanță magnetică, 40-50 cel puțin pe o unitate de computer tomografie. Numărul de pacienți este extrem de ridicat și fiind utilă componenta de diagnostic, practic toți pacienții care

vin în Spitalul Județean au nevoie de o coparticipare la diagnostic a clinicii de radiologie.

Agenda CJ Timiș: Ce ajutor aduc angiografele?

Florin Bîrsășteanu: Mai nou, de când am pus în funcție aceste două angiografe, putem spune că intervenim și în partea de terapie minim invazivă. Sunt situații în care pacienții nu pot fi operați pe cale clasică și atunci e foarte utilă in-

vestigația angiografică, care decelează pediculul vascular ce vascularizează uneori o formațiune tumorală, și se poate lucra din interiorul vasului pentru a emboliza, suprima vascularizația unor procese expansive care cresc peste limita de operabilitate clasică. Radiologia este zona în care se pune diagnosticul, iar cu cât punem diagnosticul mai rapid și mai exact, cu atât șansele de terapie ale cazului sunt mai mari.

Agenda CJ Timiș: Cum stați cu resursele umane?

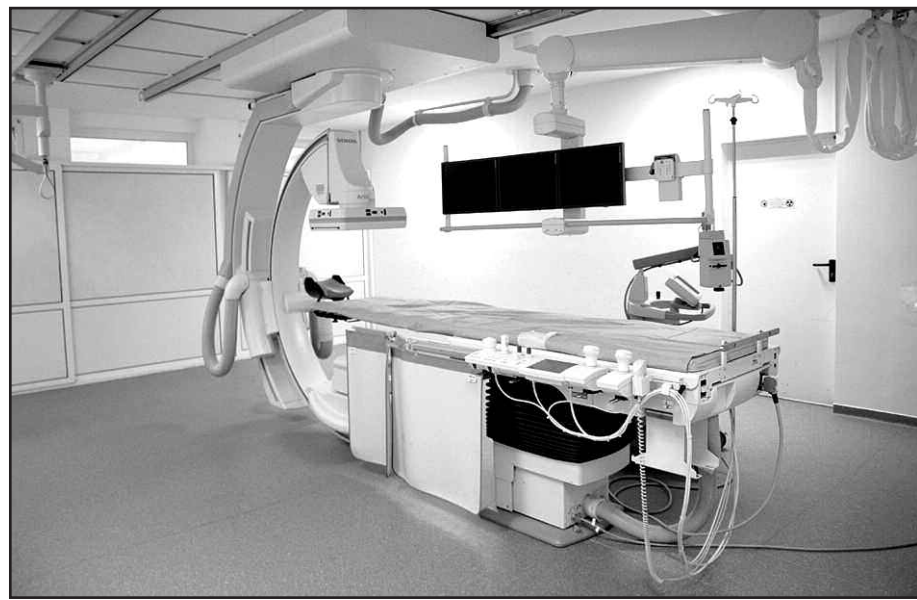
Florin Bîrsășteanu: Avem șansa că suntem unitate de formare, prin Clinica de Radiologie și Imagistică practic se formează toți viitorii specialiști. Avem șansa că, anual, vine un nou contingent de radiologi care vor să învețe această specialitate. Și din această perspectivă, clinica ar trebui dotată și de către Ministerul Sănătății, la un nivel competitiv, pentru a face față cerințelor moderne în formarea radiologilor tineri. Momentan, după o lungă perioadă în care nu s-au mai făcut angajări în sistemul de sănătate, s-a deschis din nou supapa angajărilor și radiologia a beneficiat de acest flux nou al resursei umane, iar azi acoperim 80% din necesarul de personal, medici și asistente.

Agenda CJ Timiș: Există erori de diagnostic și de ce anume?

Florin Bîrsășteanu: Erorile de diagnostic au fost și vor fi întotdeauna în medicină. Cu cât procedurile sunt mai bine

În luna decembrie 2015 un angiograf funcțional, a fost predat Spitalului Județean de Urgență nr. 1 Timișoara și a fost montat la etajul întâi al unității sanitare. Timișoara a devenit astfel unul dintre cele 17 centre medicale care beneficiază de un angiograf modern în cadrul proiectului derulat de Academia de Științe Medicale. Este un mod de modernizare a investigațiilor care se realizează în cadrul secției de Cardiologie. Aparatul ultra performant a fost dotat cu modul de cord, astfel încât și Spitalul Județean să poată efectua coronarografiile și stentări pentru pacienții cu suspiciune de infarct miocardic acut. Valoarea echipamentului medical este de aproximativ 1 milion de euro și a fost achiziționat în cadrul unui proiect european derulat de Academia de Științe Medicale. Angiograful poate diagnostica și trata unele dintre cele mai grave afecțiuni, precum bolile vasculare periferice sau accidentele vasculare cerebrale, fiind un sistem complex cu ajutorul căruia se investighează starea vaselor sanguine.

standardizate, cu atât procentul erorilor scade. Cu cât instalațiile sunt mai noi tehnologic, cu atât sunt mai bune execuțiile tehnice de înaltă ținută; tehnica fiind mai bună, sigur că și erorile de tehnică scad. Avântul tehnologic mare (computer tomograf, rezonanță magnetică) a deschis noi zone de diagnostic, extrem de profund, pe lângă cel somatic, obișnuit, ce se vede, s-a ajuns la diagnostic de tip molecular, biochimic sau chiar funcțional.

Cu cât instalațiile sunt mai performante, cu atât și calitatea diagnosticului e mai bună și aprofundarea tehnică și patologică a cazului este mai bună. Depinde diagnosticarea și de resursa umană, de abilitățile pe care le au radiologii în a pune în diagnostic imaginile pe care ni le creează aparatele.

Agenda CJT: Pleacă tineri medici din radiologie-imagistică?

Florin Bîrsășteanu: Există o tendință absolut firească și la nivelul radiologilor - este una dintre specialitățile cele mai căutate în Occident și care necesită și o pregătire extrem de aprofundată. Avem și noi foarte mulți rezidenți care ne pleacă pentru a-și desăvârși pregătirea profesională pentru că aici tehnologia este uneori cu un pas în urmă, sau majoritatea au și considerentul salarizării și condițiile de trai.

Otilia HALUNGA

Muzeul de Artă Timișoara a organizat la 3 martie 2016, la Palatul Baroc din Piața Unirii nr. 1, lansarea de carte
Ileana Pintilie

Ștefan Bertalan: Überlagerungen / Suprapuneri / Overlappings.

Fotografie experimentală din anii 1970-1980,

editor Georg Lecca, design grafic Idea Design & Print Timișoara, Editura Brumar, Timișoara, 2015, 177 pagini

În cadrul evenimentului, a avut loc o dezbatere cu public. Invitați: prof. univ. dr. Ruxandra Demetrescu și prof. univ. dr. Iosif Kiraly (UNArte București), dr. George Lecca, editorul cărții, prof. univ. dr. Victor Neumann, directorul Muzeului de Artă din Timișoara și autoarea, prof.univ.dr. Ileana Pintilie. Ștefan Bertalan, unul dintre cei mai interesați și reprezentativi artiști ai anilor 1960-1980 din România, a fost pictor de formație, dar, așa cum singur mărturisea ironic, era un peisagist, care își „uita” mereu paleta și culorile acasă. Interesul lui s-a îndreptat în mod deschis spre o cercetare vizuală bazată pe experiment, subiectul predilect fiind Natura, abordată dintr-o adevărată pasiune, dominată de fapt de

o viziune subiectivă, ce și-a pus amprenta asupra ansamblului său de lucrări. Pentru Bertalan fotografia a fost mereu doar un mijloc de cercetare în vederea creației, o „unealtă” cu ajutorul căreia descoperea lumea vizibilă în cele mai amănunțite detalii. El a rămas un experimentator direct, care a simțit nevoia să păstreze legătura cu zona cercetării, tocmai de aceea nu a ales filmul.” (Ileana Pintilie) Evenimentul a făcut parte din seria de manifestări dedicate expoziției-eveniment Ștefan Bertalan – Timișoara și avangarda artelor europene, aflată pe simezele Muzeului de Artă Timișoara în perioada 28 ianuarie – 10 martie a.c.

VERNISAJ LA MUZEUL DE ARTĂ:

Cătălin Bălescu – Studii despre manierism

În cadrul vernisajului, la 8 martie 2016, au luat cuvântul prof. univ. dr. Ruxandra Demetrescu, prof. univ. dr. Cristian Robert Velescu și prof. univ. dr. Victor Neumann, directorul

prodigioasă, atât în domeniul artelor plastice – cu expoziții personale și de grup în Copenhaga, Milano, Beijing, Bangkok, Taipei sau București, numeroase premii și burse – cât și în domeniul învățământului și cercetării, fiind profesor în cadrul departamentului de pictură al Universității Naționale de Arte din București, iar din 2012 rector al aceleiași instituții. “Expoziția lui Cătălin Bălescu este o selecție din propria creație care se vrea sugestivă pentru orientările artistice ale școlii de artă bucureștene. Ea probează în ce măsură arta creată în vecinătatea noastră imediată intră în competiție ori se așază printre creațiile similare din România și din Europa. Ea reprezintă o ocazie unică în felul ei pentru că oferă șansa confruntării câtorva stiluri, teme, idei și

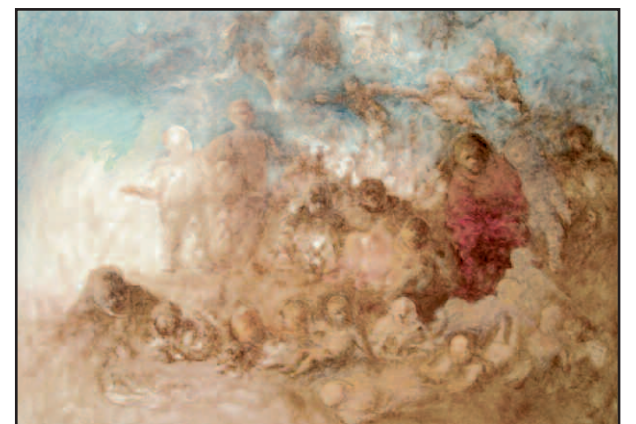
ma. Acesta va sta cu siguranță sub semnul unei fericite excepții: căci dacă, de obicei, arta contemporană se insinuează prin contrast în ambianța încărcată stilistic și istoric, în cazul de față, pictura va dialoga firească, armonios cu spațiul baroc în care se va instala în mod suveran”. (Ruxandra Demetrescu)

„Parcursul creator al lui Cătălin Bălescu străbate, în mod hotărât, teritoriile picturii însăși. Acestea i se înfățișează artistului aidoma unei împărății pe care, străbătând-o, îi este dat să se apropie - cu fiecare pas pe care-l schițează - de însăși inima ei. Un drum despre care mă grăbesc să adaug că este complex, presărat cu primejdii. Ceea ce înseamnă că artistul își ochește neconținut ținta, scrutând-o cu strășnicie. Având intuiția și inteligența creatoare de partea sa, Bălescu se apropie asimptotic de ceea ce aș numi esență a actului creator. Faptul se cere, firește, tălmăcit. Pentru Cătălin Bălescu, înstăpânirea asupra domeniului pic-

Muzeului de Artă Timișoara. Cătălin Bălescu (n.1962 la Brad, Hunedoara, foto) a studiat Pictura la Institutul de Arte Plastice “N. Grigorescu” din București. Are o activitate

mesaje. Sunt sigur că expoziția va deschide un dialog amplu și netrucat între artist și public, sugerând o viziune asupra tragismului uman, invitând privitorul să-și însușească un cod estetic particular, consonant provocărilor timpului nostru. [...] Artistul caută răspuns propriilor interogații, contradicțiilor și aspirațiilor sale și ale societății în care trăiește. Creațiile lui Cătălin Bălescu pot fi percepute ca o discontinuitate sau ca o ruptură în continuitate. În cazul lor, descoperim o mitologie a rupturii inițiatice, acea metaforă religioasă (Pierre Bourdieu) ce mă duce cu gândul la o cultură nu doar artistică, ci și literară, religioasă, la o reflecție filozofică și pe care autenticul artist o caută de fiecare dată”. (Victor Neumann)

turii nu este o aventură ce ține cât un anotimp, ori poate o zi din viața artistului, ci un proces îndelungat, care își are legile sale firești de creștere, nodurile și încrângăturile sale. Niște încrângături ce urmăresc într-un chip aproape metodic înșeși meandrele actului cunoașterii. E limpede că amintitul act nu e lipsit de surprize. Unele dintre acestea-pitite în golful meandrelor-idei-sunt în măsură a descumpăni ori se vădesc dureroase de-a dreptul. Totuși, descumpănirea și durerea vin însoțite de răsplăți spirituale dintre cele mai îmbelșugate și mai pure. Practica artistică-după cum bine se știe - e tot o formă a cunoașterii, iar Cătălin Bălescu, în mod hotărât, ține seamă, în tot ceea ce face, de învățătura leonardescă, potrivit căreia *La pittura e una cosa mentale*”. (Cristian-R. Velescu).

Expoziția *Studii despre manierism* este deschisă publicului Muzeului de Artă Timișoara până în data de 26 aprilie 2016, putând fi vizitată zilnic între orele 10-18 (luni închis). Acest eveniment susține candidatura orașului Timișoara la titlul de Capitală Europeană a Culturii în anul 2021.

Pagină realizată de Bogdan NĂDĂȘTEAN

Exponatul lunii martie la Muzeul Banatului

Țigla cu ștampila legiunii a IV-a Flavia

O țigla cu ștampila legiunii a IV-a Flavia Felix, descoperită în timpul săpăturilor arheologice de la începutul anilor 2000, de la Berzobis (Berzovia, județul Caraș-Severin), este exponatul lunii martie 2016 la Muzeul de Istorie a Banatului.

„Trebuia să expunem o altă piesă, o spadă descoperită tot la Berzovia, dar mai necesită lucrări de conservare pentru a nu se deteriora și mai mult. Expunem, însă, o altă piesă, din aceeași perioadă, o țigla ștampilată aproape în întregime. Ea a aparținut unei unități militare romane foarte importante, care a participat la cucerirea Daciei, unde au lăsat foarte multe materiale de construcție. Țigla are o perforație special făcută pentru un cui, care se așază de grindă. Sunt piese rare, întrucât, în general, țiglele nu se prind cu cuie, ci se sprijină în niște piloane, dar la cele din margini, care trebuiau să susțină tot aranjamentul țiglelor, se făceau

Casa degli amorini – Pompei, secolul al II-lea, î.C.

asemenea perforații. De aceea, piesa este mai deosebită”, a declarat Călin Timoc, muzeograf al Muzeului de Istorie a Banatului din Timișoara.

Piesa datează din perioada lui Traian, imediat după cucerirea Daciei, din anii 106 - 118 d.Hr., din primele decenii ale Provinciei Dacia. „Țigla a putut fi ușor datată, întrucât legiunea nu a stat mult în zona Berzobia, fiind un reper foarte bun de datare pentru noi. Legiunea, în perioada imediat următoare, a lui Hadrian, știm că s-a retras la sudul Dunării”, a explicat Călin Timoc.

Pe țigla de acoperiș fragmentară se află ștampila „LEG IIII FF”. Cercetările arheologice din anii 1998-2005 au scos la iveală o parte importantă din vestigiile comandamentului (principia), care reprezintă o clădire monumentală, cu dimensiunile de 63 x 90 m, aflată în centrul fortificației de la Berzobis. Acest tip standard de construcție, caracteristic arhitecturii militare din timpul Principatului, se aseamănă cu forul orașelor, având în primul rând un rol administrativ și religios.

Localitatea de azi Berzovia a fost construită peste vechea cetate daco-romană Bersobis. În anul 102 d.Hr, Traian cucerea vechea cetate dacică „Doca” și o transforma în castru roman cu numele Bersobis, de origine-traco-dacică. La Bersobis, cea mai înfloritoare așezare de pe drumul imperial Lederata - , a staționat legiunea romană a IV-a Flavia-

Felix. Din acest castru s-au mai păstrat până azi câteva urme vizibile. Castrul se întindea pe circa 20 de hectare, iar

satul actual s-a ridicat atât în interiorul cât și în jurul anticului castru.

Săpături arheologice au fost întreprinse încă din anul 1792 și au scos la iveală numeroase obiecte, monumente, apeducte, canale, dar și urme ale caselor. Cercetătorii vienezi din acea perioadă susțin că locuințele romane, casele de la Bersobis, au fost construite după modelul celor din Pompei. Cercetări arheologice au fost întreprinse și în anul 1883, sub egida Academiei Române, de către Vicențiu Babeș și Adrian Diaconu.

M.B.

Întâlnirea publiciștilor satelor bănățene la Muzeul Satului

Sâmbătă, 27 februarie, a.c., cu începere de la orele 10⁰⁰, a avut loc în incinta Muzeului Satului Bănățean prima întâlnire pe anul 2016 a membrilor Asociației Publiciștilor din Presa Rurală din Banat. Pentru o mai bună cunoaștere a fenomenului publicistic sătesc voi prezenta un mic istoric al acestei asociații, singulară în peisajul publicistic românesc.

În data de 10 aprilie 2008, la Muzeul Satului Bănățean din Timișoara s-a desfășurat o sesiune de comunicări „Aspecte culturale din viața satelor bănățene” la care au participat majoritatea redactorilor șefi de la publicațiile rurale din județul Timiș, fiecare prezentându-și publicația, iar în final, fiind inițiatorul și moderatorul sesiunii am propus constituirea unei asociații a presei rurale din Banat, propunere ce a fost validată, urmând să se facă demersurile necesare. Sesiunea s-a încheiat într-o atmosferă de deplină comunicare și de convergență spirituală.

De la început am sperat ca această inițiativă să nu rămână o efemeră începătură, ci să se împlinească într-o zidire nouă, oricât de modestă alcătuire ar fi. Trebuie să mărturisesc că acest gând inovator n-a fost întâmplător ci s-a bazat pe realități bogate legate de emulația vădită a periodicelor sătești bănățene actuale, dar și pe tradiția existentă în Banat a publicațiilor sătești, inițiativa având scopul de a fructifica într-un mod mai organizat aceste energii nou născute și de a le valorifica superior potențele, deoarece periodicile sătești au fost și sunt nu numai opera unor amatori dar pasionați publiciști, dar mai ales sunt declarații document al existenței lor în istorie.

În toată această perioadă de naștere a acestei asociații, naștere grea, trebuie să recunosc, i-am avut alături, pe ceilalți membri ai asociației și am reușit să depășim acea rezervă născută din modul mărunt de înțelegere a lumii, acea păgubitoare atitudine de neîncredere.

În acest context asociativ, deși nu eram încă înființată juridic, noi am avut o bogată activitate, prin acțiuni care probează aceste minunate cuvinte: „La fapte bune puțini s-adună, dar mult pot puțini buni împreună“!..

Multe din activitățile asociației s-au desfășurat în Timișoara, Arad, Giarmata Vii, Giroc, Șopotul Vechi, Săcălaz, Birda, Ferendia, Sacoșul Mare, Jimbolia, Comloșul Mare, Urseni, Cenad, Toracul Mare, Vladimirovaț și Uzdin, sate din Serbia, unde am înființat o filială.

Prin organizarea acestor evenimente s-a urmărit să se prezinte istoricul fiecărei publicații sătești prin reprezentantul ei și, de asemenea, să se continue demersurile în vederea finalizării asociației. Cu aceste prilejuri s-a hotărât extinderea Asociației la nivelul întregului Banat prin atragerea periodicelor rurale și din celelalte județe bănățene, precum și a celor din Banatul sârbesc și continuarea demersurilor pentru finalizarea proiectului de înființare a asociației. După ce Asociația Publiciștilor Presei Rurale din Banat a primit personalitate juridică s-a organizat în fiecare an Forumul asociației prin care s-au conturat tot mai deplin obiectivele, scopurile și forma

organizatorică a Asociației.

Revenind la acțiunea de la Muzeul Satului Bănățean, locul unde s-au desfășurat multe evenimente și instituția care ne-a sprijinit cel mai mult în activitatea noastră trebuie precizat faptul că în 27 februarie în cadrul acelei întâlniri s-a analizat cercetarea pe care am inițiat-o anul trecut, și anume arhivarea orală a graiului bănățean. Voi prezenta în continuare un rezumat al acestui eveniment cultural deosebit.

În deschiderea întrunirii am rostit un cuvânt de întâmpinare, apoi lucrările întâlnirii au debutat cu rostirea de către participanți a rugăciunii „Tatăl nostru”. Am expus programul zilei: prezentarea ultimelor cărți și reviste ale membrilor asociației și analiza acțiunii de

cercetare privind arhivarea orală a graiului bănățean, urmând ca în partea a doua să fie discutate mai multe probleme organizatorice: primirea de noi membri, achitarea cotizației anuale, decernarea unor premii și distincții publiciștilor.

Domnul Dan Radosav, directorul Muzeului Satului Bănățean care a arătat disponibilitate în găzduirea pe mai departe a tuturor lucrărilor Asociației. Muzeul Satului „fiind locul cel mai potrivit în păstrarea valorilor existente în hotarul satului de astăzi”.

În prima secțiune destinată lansărilor editoriale au fost lansate opt cărți și două reviste. Cel dintâi vorbitor a fost seniorul Ion Murariu, profesor, publicist de referință din cultura bănățeană, autor a 10 volume și redactor al revistei „Lumina satului” din Giroc. Autorul a prezentat auditoriului volumul *Consemnări critice*. Cartea tipărită sub imboldul profesorilor Eugen Dorcescu și Ioan David, pe întinsul a 5 capitole prezintă: medalioane literare, recenzii, studii monografice, precum și articole ale autorului publicate în presa locală. Majoritatea materialelor sunt destinate spațiului girocean: poetului Petru Chira, note care fac referire la Monografia comunei, a Bisericii, revistei parohiale „Iconostas”.

continuare în pagina 13

Cavalerii Cargo

Președintele Klaus Iohannis i-a decorat la 15 martie 2016 la Palatul Cotroceni, pe membrii trupei timișorene Cargo.

Șeful statului a semnat pe 1 decembrie 2015 decretul privind conferirea Ordinului Cultural „Pentru Merit” în grad de Cavaler membrilor Cargo. În decretul prezidențial se precizează că membrii formației sunt medaliați „cu prilejul aniversării a 30 de ani de existență a formației, pentru contribuția deosebită la promovarea muzicii rock în România și îmbogățirea patrimoniului acestui gen muzical, pentru remarcabile interpretări muzicale”. Ordinul a fost conferit lui Adrian Armand Bărar (Adi Bărar), Adrian Gabriel Igrășan (Adi Baciu Igrășan), Octavian Pilan (Tavi Pilan), Ionuț Rovin Cârja (Ionuț Cârja), Florin Iuliu Barbu (Florin Barbu), Cătălin Richard Pulpă (Rici), Cosmin Petru Nicoară.

Cargo, una dintre cele mai iubite trupe de muzică rock din România, a luat ființă în anul 1985, la Timișoara. Cel

care a pus bazele formației este chitaristul Adrian Bărar. Înainte de a exista Cargo, a fost Auto Stop, prima încercare de înființare a unei trupe din partea lui Adrian Bărar. „Formația Auto Stop a fost prima mea tentativă de înființare a unei trupe, dar cred că a fost mult prea devreme pentru acest gen de muzică. Asta s-a întâmplat prin anii 1980-1985, după care a apărut Cargo, în care nu numai că am pus suflet, dar am și crescut odată cu ea, fiind o parte din mine. A fost nu doar începutul unei formații, ci și începutul meu ca artist. Revăd cu drag înregistrările din acea perioadă. Mergeam oarecum pe genul Police care în acea vreme nu era foarte cunoscut, cel puțin nu la noi, în România”, își amintește Bărar.

Formula de început a trupei Cargo, din 1985, a fost: Carol Bleich (baterie), Octavian Iepan (chitară), Tibi Gajdo (chitară bass), Dinel Tollea (clape), regretatul Nae Ionel Tarnotzi (voce), Adrian Bărar (chitară). Cargo l-a avut o perioadă ca solist și pe Leo Iorga, care va rămâne apoi în trupa Compact.

Primul album semnat Cargo este lansat în anul 1992 – „Povestiri din gară” și conține 9 piese. În 1998, Adrian Bărar a fost nominalizat de revistele „Heavy Metal Magazine” și „Pop, Rock & Show” drept cel mai bun chitarist al anului, pentru contribuția adusă la albumul „Ziua Vrăjitoarelor”.

Cornel T.

Incursiune în arta dictionarelor, la Biblioteca Universității Politehnica

Primăvara anului 2016 debutează, în frumoasa clădire a Bibliotecii Universității Politehnica din Timișoara, cu proiectul „biblioteca culturală”, deschizând publicului drumuri și motivații noi pentru cercetarea spațiilor culturii scrise, dincolo de interesul pentru documentare sau învățare. O secvență minunată în cadrul acestui

proiect a fost Incursiunea în arta dictionarelor, prilejuită de lansarea a două noi opere lexicografice semnate de binecunoscutul lingvist timișorean,

Marin Bucă și de Mariana Cernicova, publicist și specialist în comunicare. În cuvântul de întâmpinare, scriitoarea Brândușa Armanca a îndemnat audiența: „dictionarele nu se țin în bibliotecă, ci pe masa de lucru”. Dictionarele la care făcea referire sunt Dicționar analogic și de

sinonime (Editura Blasso), respectiv Dicționar de câmpuri frazeologice (Editura Pescăruș), menite să sprijine doritorul de rostire/scriere frumoasă și nuanțată în limba română să găsească, mai lesne, „cuvântul ce exprimă adevărul”. La rândul său, Simona Constantinovici, specializată în deslușirea tainelor românei literare, a îndemnat publicul să caute în cele două cărți noi sensuri și repere spre înțelegerea tezaurului lingvistic pe care secole de evoluție îl aduc vorbitorului contemporan. În limbajul curent, un vorbitor obișnuit folosește în jur de 3000 de cuvinte. Dar a recurge la atât de puțin este ca și cum am prefera să desenăm o schiță în cărbune, îl loc să pictăm un tablou al lumii, în culori și cu stăruință, așa cum permite zestrea de limbă română. Dicționarul analogic și de sinonime așează, în jurul a 1150 de cuvinte-cheie, serii care permit surprinderea nuanțelor lingvistice și emoționale pe care le dorim transmise. Dicționarul de câmpuri frazeologice, în schimb, oferă, pentru exprimarea ideii din cuvântul-titlu, universul de expresii care pot aduce publicului sensul ideii, uneori fără chiar să recurgă la cuvântul pe care îl sugerează.

Ambele dicționare au o adresabilitate largă, de la elevi și studenți, până la specialiștii în comunicare: jurnaliști, scriitori, traducători. Incursiunea în arta dictionarelor, găzduită de Biblioteca Politehnică, cu sprijinul Fundației Politehnica, a mai evidențiat ceva important: consistența școlii lexicografice timișorene. Din 1974, când a debutat cu un Dicționar de antonime, profesorul Marin Bucă a fost constant în a pune la dispoziția publicului instrumente de lucru pentru înțelegerea și buna stăpânire a limbii române, atât prin dictionare explicative, cât și prin lucrări lexicografice specializate. Colaboratoarea și urmașa sa, Mariana Cernicova, preia ștafeta, angrenându-se în munca de bibliotecă, în aceeași grijă pentru ceea ce înseamnă elaborarea unor teme inedite instrumente de lucru, pentru ca frumusețea inegalabilă a limbii române să fie dezvăluită în toată splendoarea sa.

Rea B.

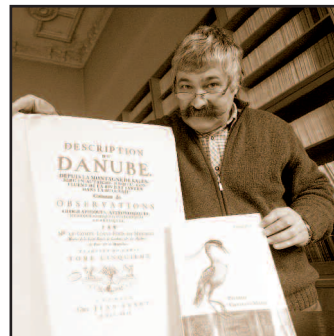
Zonele umede din Județul Timiș - comori naturale

Sub liniile arcuite domol ale Coșavei, care coboară în dealuri line dinspre zona montană a Poienei Ruscăi, râpele devin, treptat, tot mai puțin amenințătoare și se lasă acoperite de arbori înalți și drepti de fag ce-și poartă coroanele verzi-gălbui spre colțuri de stânci bogat împădurite.

Lași în urmă satul Hodoni, care poartă pecetea patriotului bănățean Vincentiu Babeș, tatăl marelui savant Victor Babeș, și pătrunzi în zona salbei de mlaștini și insule timișene, ce s-au format pe locul arhaicei Mări Panonice și care ascund, fiecare, legende ce-i mai fac pe localnici să le privească cu teamă, pentru că în străfundurile lor se ascund duhuri rele.

Lanțul umed al Câmpiei Bănățene, bogat în floră și faună rară, este inclus într-o strategie de promovare a turismului județean, beneficiind de alocări bugetare și structurale însemnate în acest sens. Cea mai mare atracție pentru turiști o reprezintă Rezervația Ornitologică Mlaștinile Satchinez, supranumită Delta Banatului, adevărat paradis secular al păsărilor. Mlaștinile se alimentează de la numeroasele izvoare ce se adună într-o Vale largă a Ierului, unde formează un lanț de bălți, cu ostroave și peninsule pe care cresc sălbatic păduri de stuf presărate cu specii de plop și salcâm, decorate cu perlele de liane.

În urmă cu mai bine de două sute de ani, întreaga câmpie joasă a Banatului era înmlăștinată din cauza inundațiilor periodice și frecventelor schimbări ale cursurilor de apă, mediu prielnic păsărilor acvatice, care, prin număr și diversitatea speciilor, stăpâneau mlaștinile.

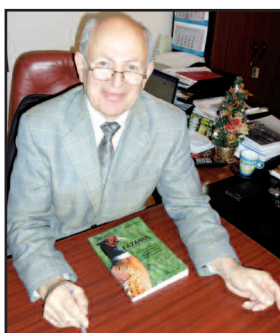

Andrei Kiss (foto), doctor în științe biologice, șeful Secției de Științele Naturii a Muzeului Banatului din Timișoara, arată că pe parcursul studiilor sale a reușit să identifice „cinci specii de păsări sedentare, 55 de specii de păsări oaspeți de vară, 36 de specii de păsări de pasaj și 17 specii de păsări oaspeți de iarnă. Mai mult de jumătate din speciile de păsări cunoscute în România pot fi văzute și în aria restrânsă de 104 hectare a Rezervației Ornitologice de la Satchinez, unele dintre ele fiind declarate monument ale naturii”.

Printre „perlele” Deltei Banatului, care cuibăresc în zonă și pot fi admirate de vizitatori tot timpul, se regăsesc egreta mică, egreta mare, stârcul galben, cormoranul mic, cataliga, toate monumente ale naturii, stârcul de noapte, buhaiul de baltă, stârcul pitic, stârcul roșu, stârcul cenușiu, corcodelul pitic, corcodelul mare, rața sălbatică, găinușa de baltă, lișițe, cârstelul-de-apă, creștețul peștiș, nagățul, chirighița, boicușul sau codobatura-cap-negru și altele. Dintre răpitoare, heretele de stuf, vânturelul de seară, vinderelul roșu, șoimul rândunelelor, ciuful de câmpie și cucuveaua. Alături de ele viețuiesc în armonie rațe și găște sălbatice, cocori și păsări cântătoare.

Alina Satmari (foto, dreapta), de la Facultatea de Geografie a Universității de Vest Timișoara, adaugă că „o altă atracție naturală protejată sunt Mlaștinile Murani, care se întind pe o suprafață de 200 de hectare cu luciu de apă, mlaștini, stufăriș, pajiști panonice și păduri care asigură condiții de cuibărire și de hrană pentru mai multe specii de păsări migratoare sau sedentare, vedeta fiind rața cu cap castaniu, alături de alte păsări rare (erete de stuf, chiră neagră, chirichița cu obraz alb, barza albă, corcodelul mare, lișița, găscă cenușie, gărlia mare și mică).

În extremitatea vestică a județului se află Rezervația Ornitologică Beba Veche (pe o suprafață de aproape 2.200 de hectare), declarată în anul 2000 arie protejată

mai ales pentru dropia comună, o specie de pasăre de stepă, care a început să repara în acest habitat, după ce fusese declarată ca specie dispărută de prin anii '70. „Cel care vede câte-o dropie se poate considera norocos. Apar foarte rar, pentru că sunt foarte puține. Oficial, în județ noi nu avem dropii, cele care apar fiind venite din țările vecine, de la sârbi sau de la unguri. Dropiile acestea sunt 'transfrontaliere' și ajung și în stepa timișeană mai ales din stațiile de cercetare ale ungarilor, din apropierea graniței”, a declarat Corneliu Lera (foto, stânga), președintele Asociației Județene a Vânătorilor și Pescarilor Sportivi Timiș.

Pe lângă aceste arealuri, la fel de atractive sunt Rezervațiile Naturale Insula Mare a Cenadului (o arie naturală de trei hectare de vegetație arboricolă cu salcie ori plop, și ierboasă de stepă, care asigură condiții de cuibărire și hrană pentru mai multe specii: stârc purpuriu, cenușiu, galben, de noapte, egreta mare, barza neagră, albă, cormoran mare, cufundar mic, rațe și găște sălbatice) și Insula Igrășului (de trei hectare cu vegetația bogată, unde se întâlnesc păsări rare precum egreta mică, declarată monument ale naturii, șoimul călător și alte exemplare care au migrat de pe Insula Cenadului, care a fost în cea mai mare parte defrișată.

„La nivelul Consiliului Județean s-a constituit Asociația pentru Promovarea Turismului, care își propune tocmai scoaterea în evidență a acestor zone, care trebuie să devină cunoscute și accesibile turiștilor. Acolo trebuie să se amenajeze locuri de campare și de cazare, localuri unde să se poată servi masa, dar și mijloace de acces pe luciurile de apă pentru cei care doresc să facă poze”, spune Titu Bojin, președintele administrației timișene.

Otilia H.

Herneacova - de la conacul contelui Ambrozy, la un modern complex turistic

Trecând dealurile domoale ale Recașului, spre nord, acolo unde privirea se pierde în viile ce-și leagă fâloase poalele verzi ce așteaptă să-și dea rodul rubiniu, se deschide un drum îngrijit care duce spre Herneacova, un sat adunat, ai cărui locuitori vor avea producție bogată de răchie, după cum prevestesc crengile încărcate și aplecate până la pământ de rodul bogat de prune.

Satul dăinuie de la începutul anilor 1300, fiind botezat de stăpânii acelor vremuri Aranyasa, iar pe hărțile contelui de Mercy din 1761 comunitatea apare cu numele

Hernyakovo. La începutul veacului al XIX-lea, întreaga localitate Herneacova a fost cumpărată de la Erariu (Fisc) de către familia Bydeskuthy, care a colonizat în zonă unguri și slovaci de rit romano-catolic, veniți din Hanusfalva.

Conții au ridicat aici un conac pe măsura titlului nobiliar pe care-l aveau, iar prin 1915 o ramură a familiei nobiliare Jakabffy (cea de Kupa) a cumpărat de la familia conților Ambrozy de Seden, cu care era înrudită, conacul și domeniul de la Herneacova. Familia a îngrijit conacul din Herneacova până la naționalizare, transformându-l într-o reședință nobiliară deosebită.

Nu departe de ruinele conacului s-a dezvoltat în ultimii 3, 4 ani modernul Complex turistic Herneacova unde unde orice turist se simte bine, pentru că natura a fost transformată de proprietarul domeniului într-un mic paradis: un imens lac, cu 7 hectare de luciuri de apă, o bază de echitație, rute turistice cu teren accidentat, foarte apreciate de turiștii străini care preferă cursele moto de senzații tari. Oaza de liniște este căutată și de pescarii pe care-i așteaptă lacul cu aproape 20 de tone de crap și șalău, gata să muște momeala din vârful firului întins.

Pentru cei care nu sunt pasionați de undiță, este deschisă Baza de echitație Herneacova, unde zeci de cai de rasă așteaptă să-și mângâie coama în vânt și să poarte călăreții

când la trap, când la galop.

Copiii nu se pot plictisi aici; au la dispoziție imense poiene însorite sau umbroase, alei amenajate pentru plimbări cu bicicleta, curse cu ATV sau plimbări cu poneiul.

Herneacova a intrat și în atenția autorităților timișene, care vor să o includă într-un circuit turistic mai larg, ce va lega trasee din partea de est a județului, de la Cramele Recaș până la mănăstirile multisekulare din lemn din zona Făgetului și a peșterilor de la Românești.

H.O.

Timișoreanca Sorina Stână - laureata Concursului Național de Artă Plastică „Ion Irimescu” - Suceava

Sorina Stână este cursantă în anul al doilea la Școala de Arte Timișoara, clasa profesor Lucia Kolla Stoica. Recent, Sorina Stână a obținut Marele Premiu la Concursul Național de Artă Plastică „Ion Irimescu”, de la Suceava, cu lucrarea „Peisaj din Soezia I”. Ea a participat și anul trecut la acest concurs, care, în 2016, a reunit peste 70 de participanți.

În decembrie 2015, Sorina Stână a obținut Premiul al doilea la un concurs similar de la Sibiu.

Concursul de la Suceava este dedicat memoriei maestrului Ion Irimescu (de la nașterea căruia s-au împlinit de curând 113 ani) și este o manifestare unică la nivel național. Vernisajul expoziției a avut loc la Iulius Mall Suceava, la sfârșitul lunii februarie 2016.

C.B.

Festivalul-concurs „Lada cu zestre”

- a început ediția a X-a

Duminică, 20 martie 2016, în județul Timiș a început ediția a X-a a Festivalului-concurs „Lada cu zestre”, faza zonală. Cele două centre în care s-a desfășurat festivalul au fost: Ghilad și Șag. La Ghilad au participat artiști din următoarele localități: Deta, Foeni, Livezile, Giulvăz și Ghilad, iar la Șag au fost prezente localitățile: Peciu Nou, Jebel, Parța, Pădureni, Liebling, Voiteg, Birda, Gătaia, Sânmihaiu Român și Timișoara.

Festivalul-concurs „Lada cu zestre” cultivă și promovează arta tradițională din satele județului Timiș și se desfășoară pe etape: zonală, județeană și spectacolul de gală. La această amplă desfășurare de forțe artistice au participat: ansambluri, coruri, fanfare, orchestre și grupuri de dansatori, recitatori în grai bănățean, meșteri populari și colecționari de artă tradițională, precum și reprezentanți ai gastronomiei tradiționale.

Fiind și prima zi de primăvară, o zi plăcută, cu soare, participarea a fost numeroasă, fiecare localitate s-a mobilizat din plin, ca atare căminele culturale din cele două comune-gazdă au fost pline până la refuz. Informațiile privind ansamblurile și formațiile promovate la faza județeană sunt făcute publice pe site-ul: ccajt.ro.

Cornel BOGDAN

MĂRȚIȘOR LA „MERLIN”

Luna lui Mărțișor a debutat la Teatrul Merlin cu premiera spectacolului „Profu’ de religie”, un succes la public. În 13 martie, micuții

spectatori au avut parte de un clasic al teatrului de păpuși: Capra cu trei iezi. Duminică, 20 martie, pe scena Teatrului Merlin a fost povestea lui Hansel și Gretel, în timp ce în ultima duminică a lunii, 27 martie, copiii s-au întâlnit cu personajele piesei Inimă de piatră. Și tot luna martie i-a bucurat pe micuți cu una dintre cele mai îndrăgite producții pusă în scenă la Teatrul Merlin din Timișoara, în viziunea Mirunei Radu: „Vrăjitorul din Oz”.

C.T.

Județul Timiș:

Cea mai mare suprafață din țară de culturi agricole modificate genetic

Județul Timiș are cea mai mare suprafață de culturi agricole modificate genetic din țară, pe o suprafață de aproape 800 de hectare cultivându-se porumb modificat genetic, care este folosit exclusiv furajarea animalelor.

“Direcția Agricolă Timiș a eliberat două autorizații pentru tot atâtea firme din Gătaia, care dețin împreună o suprafață de 779 ha, fiind cea mai mare suprafață cultivată cu porumb MON 810 modificat genetic. Cei de acolo folosesc o bună parte din producție în fermele proprii, pentru că se ocupă și cu creșterea animalelor (porci, n.r.)”, spune **Doru Petanec**, directorul Direcției pentru Agricultură și Dezvoltare Rurală (DADR) Timiș.

Potrivit acestuia, modificarea genetică presupune faptul că atunci când s-au creat noile soiuri sau hibridi s-a avut în vedere ca ei să reziste la doze crescânde de erbicid. Prin aceasta se elimină din start prașitul manual și cel mecanic precum și alte erbicidări din cadrul verigilor tehnologice.

“Acest avantaj înseamnă reduceri ale prețului de cost cu lucrările agricole, prețuri mai mici la produsul final, producții foarte mari - vorbim de tone la hectar - iar prețul de cost pentru obținerea a 1000 de kg este mult mai scăzut decât la celelalte culturi”, a explicat Petanec.

Deocamdată, majoritatea fermierilor nu au curajul să se ocupe de astfel de culturi, pentru că nu știu cum vor putea să-și valorifice producția.

Porumb modificat genetic s-a mai cultivat în județ înainte de momentul aderării României la UE, dar din 2009 acest tip de cereală s-a cultivat doar în scop experimental, la Stațiunea de Cercetări Agricole Lovrin. În ultimii doi ani, a reînceput cultivarea mai multor soiuri de porumb modificat genetic în Timiș, cu respectarea strictă a normelor europene, respectiv pe o rază de 300 de metri în jurul suprafeței cu astfel de culturi nu se mai cultivă nicio altă plantă, pentru a nu fi afectată.

Specialiștii susțin că porumbul modificat genetic este tratat cu Monsanto Mono 810, în condiții speciale, fiind mai rezistent la alte erbicide și la dăunători decât cel convențional, de aceea și producția lui este mult mai mare.

În Timiș s-a cultivat pe suprafețe însemnate și soia modificată genetic, până la integrarea din 2007. Agronomii timișeni susțin că în județ se folosesc anual până la 40 de mii de tone de șrot de soia din import, cu probabilitatea ca o parte din aceasta să fie modificată genetic.

Ce vor fermierii:

Nucleu de creștere a rasei Mangalița în vestul țării

Fermierii timișeni vor să creeze în județ un nucleu de creștere a rasei de porc Mangalița, numit și “porcul-somon”, pentru că are în grăsime colesterol “bun”, care nu afectează vasele de sânge.

„Rasa Mangalița este protejată ca rezervă de gene, pentru calitățile sale, fiind

pe cale de dispariție. În România mai sunt câteva zeci de mii de capete, iar la nivelul județului Timiș, doar vreo 60”, spune consilierul județean dr. **Tiberiu Lelescu**.

Fermierii vor să se facă lobby pentru Mangalița, pentru ca și în Timiș să înceapă creșterea porcului de Mangalița, deoarece prețul e bun la vânzare fie pe viu, fie pe produs finit - salam, jumări, slănină. În județ sunt doar trei proprietari cu câteva capete de Mangalița, în schimb în Ungaria s-a dezvoltat foarte mult acest sector. În vreme ce românii au abandonat această rasă după 1989, ungurii sunt acum printre cei mai mari exportatori din lume de jambon de Mangalița, la prețuri de peste 80 de euro pe kilogram.

Fermierii români vor să recupereze timpul pierdut și încearcă revitalizarea acestei rase cu ajutorul nou-înființatei Asociații a Crescătorilor de Porci Mangalița. Deocamdată nu se pune problema exporturilor, fermierii mulțumindu-se să vândă carnea în țară, prin restaurantele din marile orașe, dar și prin târgurile de produse tradiționale și lanțurile de retail. Pentru a valorifica mai bine producția, românii au creat produse tradiționale proprii cu mărci înregistrate, precum “Cârnații de Săpânța”.

Rasa Mangalița a fost obținută în urma încrucișării suinelor autohtone, a mistrețului și a porcului Șumadia de talie mare, cu părul lung și creț (din Principatul Serbiei), în Imperiul Habsburgic, în urmă cu două veacuri, prima atestare a sa pe teritoriul actual al României fiind la Chișinău-Criș, pe moșia unui arhiduce austriac. Sunt animale de talie mare, cu corpul relativ scurt și acoperit cu păr inelat. Chiar dacă rasa ajunge la 100 de kilograme abia după 15 luni, în timp ce competitorii din rasele York, Landrace sau Marele Alb au o rată de creștere mult mai rapidă (în doar șase luni), Mangalița prezintă multe alte avantaje: nu este pretențioasă, rezistă la temperaturi scăzute și presupune cheltuieli mici de întreținere.

La ora actuală, Timișul este pe primul loc în țară în ceea ce privește efectivele de porcine, cu circa 90.000 de capete în sectorului gospodăriilor populației și 500.000 de capete în ferme (7 ferme de scroafe, unde se produc purcei), dar efectivul rulat este mult mai mare, trecând de 1 milion de capete pe an.

Patru produse tradiționale brevetate în județ

Doar patru produse alimentare au primit brevet de ‘produs tradițional’ în județul Timiș în ultimul an și jumătate, mult mai mic față de perioada anterioară intrării în vigoare a noilor prevederi legale care impun condiții mai riguroase pentru producători, spune **prof. univ. dr. Doru Petanec**, directorul Direcției pentru Agricultură Timiș.

Toate cele patru brevete au fost obținute pentru produse obținute din prelucrarea laptelui de oaie. “Avem patru sor-

timente de brânzeturi din lapte de oaie brevetate. Sunt demersuri și pentru alte șase-șapte produse tradiționale, avem dosar pe prelucrare lapte oaie, brânzeturi, pentru cozonacul de Moșnița, dar dosarele nu sunt finalizate”, afirmă prof.

univ. dr. Doru Petanec.

El consideră că exigența față de brevetarea produselor tradiționale este benefică mai ales pentru consumator. „Exigența mai mare pentru atestarea produselor tradiționale este un lucru bun, pentru că ajungem să mergem la comunitatea europeană și aceea nu te recunoaște. Nu putem acredita orice și să băgăm produsul pe gâtul românului ca preț și ca și calitate, când, de fapt, el nu este tradițional. Nu ne jucăm cu acreditările”, susține directorul Direcției Agricole Timiș.

Produselor care au fost atestate până la intrarea în vigoare a noii legi le-a expirat valabilitatea și începând din luna septembrie 2014 s-a aplicat o nouă metodologie.

Astfel, potrivit specialiștilor din Direcția Agricolă Timiș, capacitatea de producție trebuie să fie pe o perioadă de 365 de zile, de 150 de kilograme/produs, iar dacă un cetățean are mai multe produse, să nu aibă mai mult de 400 de kilograme de produse/zi.

„Tradițional este tot ceea ce e făcut în casă, după modelul cum au făcut bunicii și străbunicii în gospodărie. Erau

foarte multe produse cu această denumire, dar dacă cineva mergea în inspecție, le putea confiscă, pentru că nu aveau documentația de atestare (...). În județul Timiș, am avut în anii anteriori 46 de producători și 120 de produse tradiționale atestate: mai multe soiuri de miere (de salcâm,

de tei, de brad, polifloră etc), pâine și mai multe tipuri de produse de patiserie, brânzeturi (în special de oaie - caș, telemea, burduf), produse de carne, din legume-fructe, pește, ulei, băuturi alcoolice și nealcoolice”, precizează **Viorel Solomie**, consultant în cadrul Direcției Agricole Timiș.

Pagină realizată de Aurelia GOȘA

Liceul Tehnologic Special „Gheorghe Atanasiu” din Timișoara, Locul care înseamnă ACASĂ pentru mulți tineri necăjiți

Liceul Tehnologic Special „Gheorghe Atanasiu” din Timișoara este locul care, pentru mulți dintre tinerii necăjiți și atinși de soartă, înseamnă „acasă” și de unde pot să plece în viață mai întăriți și formați profesional, cu o „brățară de aur”. Directoarea școlii, **prof. Mariana Gudiu**, îi privește cu multă dragoste pe elevii săi și le mulțumește dascălilor care se apleacă asupra copiilor de aici cu multă dragoste și vocație.

Agendă CJ Timiș: De câte suflete vă îngrijiți în această școală?

Gudiu Mioara: Acum avem în total 260 de copii. La sfârșitul lunii martie, 60 de elevi termină clasa a XII-a. Copiii de la noi sunt cu deficiențe mintale, de intelect, cu dublă deficiență auz și vâz și deficiențe locomotorii.

Ei provin din centrele de plasament de la Recaș și Găvojdia, din școlile de profil din Timișoara, „Neveanu” și „Ciumăgeanu”. Mai avem și copii care provin din școlile de masă, care merg cu programe adaptate și care, prin Comisia de orientare școlară ajung la noi în școală.

Cei care au probleme locomotorii, de auz, de vâz, vin cu însoțitorul care îi așteaptă pe perioada studiului.

Agendă CJ Timiș : Ce învață elevii de aici?

M.G.: La noi vin copiii după ce termină clasa a VIII-a, să învețe o meserie. Noi îi pregătim profesional pentru integrarea profesională și orientarea lor școlară. Suntem școală profesională. Avem patru clase de școală profesională și trei clase de liceu.

Avem următoarea ofertă de școlarizare, pe discipline: mecanică, construcții, instalații și lucrări publice, turism și alimentație, fabricarea produselor din lemn, industria textilă și pielărie, estetica și igiena corpului omenesc și tehnici poligrafice, ultima fiind pentru copiii cu dublă deficiență, auz și vâz.

Cei de la tehnici poligrafice sunt tipăritori off-set. Sunt anumite aparate și ei lucrează la pliante, invitații, diplome, pentru școala noastră. Avem o minitipografie, care a fost deschisă în urmă de doi ani, cu ajutorul a două companii, care încă ne sponsorizează cu materiale, aparate.

Agendă CJ Timiș: Ce mai lipsește pentru dotarea școlii?

M.G.: Obiectivele noastre pe anul 2016 sunt realizate 90% cu ajutorul CJT. Ne-am propus pentru acest an reabilitarea și consolidarea clădirii-școală, reabilitarea atelierelor de tâmplărie, lucrări de reabilitare la învelișul internatului și tehnica de calcul. Ce ne lipsește? Pentru că aceste obiective sunt convinsă că le vom realiza, ne lipsește mobilierul în clase, pentru că mobilierul nu a fost cuprins, este vechi, pentru că școala are o tradiție de 130 de ani. Sunt unele clase în care avem mobilier, dar în unele, nu este. Mi-aș dori într-un viitor apropiat dotări cu mobilier și cu tehnică de calcul în fiecare clasă.

Agendă CJ Timiș: Aveți suficiente cadre didactice?

M.G.: Avem 48 de cadre didactice, din care 27 sunt cu gradul I. Mai avem și câțiva suplinitori. Avem câteva posturi libere, pentru că s-au pensionat colegi. În toamnă sper să se rezolve și problema aceasta.

Agendă CJ Timiș: Ce le place cel mai mult, copiilor, să facă?

M.G.: Cel mai mult le plac activitățile educative. În urmă

cu câțiva ani am fost foarte reticentă, pentru că aveam colegi care spuneau că copiii noștri nu pot face mare lucru. Nu este adevărat. Ne-am implicat, am făcut foarte multe parteneriate pe tipuri de activități educative, iar rezultatele au apărut. Avem în școală un ansamblu de dansuri populare, de dansuri țigănești, de teatru. Copiii noștri participă la foarte multe concursuri, la simpoziioane, de unde au venit cu premii I, la concursuri sportive.

Și copiii noștri se implică foarte mult, dar și cadrele didactice.

La începutul parteneriatelor, colegii au spus că nu se va putea face nimic cu acești copii. Nu este adevărat. Cu multă răbdare și cu multă afecțiune, se poate lucra și cu ei.

Agendă CJ Timiș: Aveți parteneriate cu firme, pentru angajarea absolvenților?

M.G.: În urmă cu câțiva ani, prin clasele de profesională am încheiat contracte de parteneriat, iar copiii noștri fac practica în aceste centre, la Modatim, la firme de construcții, la Pasmatex, Otiman, Codrina. I-am implicat foarte mult pe acești copii, pentru că vrem ca atunci când termină cele 12 clase, să-și găsească loc de muncă.

Copiii care termină acum a XII-a, pot să se angajeze deja. Doi dintre ei au dat recent probele la Codrina și vor lucra acolo, imediat. Se integrează.

Agendă CJ Timiș: Aveți cazuri deosebite, de frați sau de elevi ai căror părinți au învățat aici?

M.G.: Sigur că da. Am avut chiar acum, în clasa a XII-a, doi frați care vin dintr-un centru maternal și fata este la frizerie-manichiură, iar băiatul este la lăcătuși.

Am avut copii care au avut părinți ce ne-au fost elevi. Sunt

și copii din familii cu părinți sănătoși. Sau părinții au dublă deficiență (surdomuți), dar copiii nu au afecțiunea, ci au doar deficiență de intelect. Sunt diferite cazuri.

Agendă CJ Timiș: De ce au cel mai mult nevoie acești tineri?

M.G.: Acești copii, care vin și din școlile de plasament și din școlile normale cu programă adaptată, au nevoie de foarte mult sprijin și de foarte multă dragoste.

Profesorii sau suplinitorii care vin la noi, cărora nu le place să lucreze cu ei, nu rezistă în școală. Trebuie o vocație pentru așa ceva. Trebuie răbdare. Sunt mulți care vin din centre de plasament, nu-și cunosc părinții, și când ajung la noi au nevoie de dragoste, trebuie să creadă că noi suntem o fami-

lie pentru ei. Sunt unii dintre profesori, și le mulțumesc colegilor care știu să lucreze cu ei. Cei care nu știu să lucreze cu ei, nu rezistă.

Agendă CJ Timiș: Sunteți un om al faptelor?

M.G.: Mie îmi place să muncesc și să se vadă în urma mea ceea ce am făcut. Important este ceea ce lași în urma ta. Sunt mulțumită că acești copii, chiar dacă mai sparg un geam sau mai fac o prostioară, sunt mai deosebiți de ceilalți. La noi (în școlile românești „normale”, n.r.), se zice „Vai, ce au făcut?”, dar ei nu-și cumpără droguri. Singurul lucru pe care îl cer de la noi este să-i iubim și să-i ocrotim. C. J. Timiș ne-a ajutat foarte mult. Absolut orice am cerut în ultimii doi ani,

am primit și am realizat. Am vrut un microbuz cu care să-i ducem pe copii la practică și l-am obținut. Suntem foarte mulțumiți de colaborarea cu CJTimiș, și cu Inspectoratul Școlar Județean.

SIMPOZION 2016, la Liceul Tehnologic Special „Gheorghe Atanasiu”

Liceul Tehnologic Special „Gh. Atanasiu”, Timișoara, a

organizat în data de 25 martie 2016 SIMPOZIONUL NAȚIONAL „UN PAS SPRE O VIAȚĂ DE CALITATE - INTEGRAREA SOCIOPROFESIONALĂ A ELEVILOR CU CERINȚE EDUCATIONALE SPECIALE” -130 de ani de învățământ special.

Evenimentul a avut ca scop „Stimularea și valorificarea interesului cadrelor didactice în procesul de dezvoltare personală și implicarea în activități menite să ajute în procesul de integrare socio-profesională a elevilor”. Grupul țintă al simpozionului au fost cadre didactice și elevi din învățământul special și de masă, specialiști care sunt interesați de domeniul socio-psiho-pedagogiei.

Organizatori: Liceul Tehnologic Special „Gh. Atanasiu”, Timișoara, Consiliul Județean Timiș, Inspectoratul Școlar

Județean Timiș, Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș.

Parteneri: Liceul Teoretic Special „Iris”, Centrele Școlare de Educație Incluzivă „Constantin Pufan”, „Dimitru Ciumăgeanu”, „Paul Popescu Neveanu”, „Constantin Păunescu”-Recaș, „Alexandru Roșca”-Lugoș, Școala Gimnazială Specială Buziaș și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Timiș.

Școala „Gheorghe Atanasiu”, instituție de învățământ special, este continuatoarea activității de educare a surzilor, întreprinsă în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, de către învățătorul Karl Schäffer. Acesta, în toamna anului 1863, a instituit o formă de învățământ privat pentru cei suferinzi de deficiente de auz. Importanța acestui moment rezidă din faptul că pentru prima dată pe actualul teritoriu al României, se folosea metoda orală de educație. În anul 1900, profesorul Roboz József, de la Institutul de Surdomuți din Timișoara, a editat cartea „Ce este bălbâiala și cum poate fi ajutată?”, care reprezintă prima carte de logopedie tipărită pe teritoriul actual al României.

După Primul Război Mondial, școala se intitulează „Așezământul de Asistență a Surdomuților din Timișoara” și a fost condus de doi directori: Andrei Zador (până în 1931) și Gheorghe Atanasiu (începând din 1931). În special sub conducerea lui Gheorghe Atanasiu, s-au înregistrat o serie de succese ale profesorilor școlii, toate premiere pentru învățământul surdomuților din România. După terminarea celui de Al Doilea Război Mondial, învățământul elementar pentru surdomuți din Timișoara se desființează și școala devine una profesională, numită Școala Profesională Specială nr. 2 Timișoara.

Începând din anul 2002, școala a primit numele de „Gheorghe Atanasiu” și a continuat să se dezvolte, devenind azi Liceu Tehnologic Special, cu elevii care manifestă toate formele de cerințe educative speciale.

A consemnat Otilia HALUNGA

Acord de Colaborare între Consiliul Județean Timiș și Universitatea Politehnică Timișoara

În urma solicitării Universității Politehnice Timișoara (UPT), Consiliul Județean Timiș (CJTimiș) propune realizarea unei colaborări pe termen lung între cele două instituții. Prin acest acord, se urmărește efectuarea de module educaționale și stagii de practică de către studenții de la specializarea Administrație Publică la sediul Consiliului Județean Timiș.

Un prim pas în acest sens este făcut de Facultatea de Management în Producție și Transporturi, specializarea Administrație Publică, din cadrul UPT. Prin acordul de colaborare, se dorește realizarea următoarelor obiective:

- intensificarea activităților de cercetare - dezvoltare și promovarea transferului tehnologic, în special pe domenii de prioritate europeană sau de interes economic pentru România, domenii de cercetare - dezvoltare comune celor doi parteneri contractuali;

- promovarea unor programe de formare continuă, studii postuniversitare și masterale, doctorate, teme de cercetare;

- asigurarea cadrului

pentru efectuarea practicii și a unor activități aplicative de către studenții UPT în cadrul societății partenere;

- generarea de rezultate de interes economic și stimularea transformării rezultatelor de cercetare în produse, tehnologii și servicii noi sau îmbunătățite, cu cerere pe piață;
- dezvoltarea infrastructurii de cercetare;
- dezvoltarea resursei umane angajate în cercetare și producție ;
- înființarea de laboratoare integrate de cercetare.

Acordul se încheie pe o perioadă de 2 ani. Durata stagiului de practică va fi de 180 de ore, acesta neimpunând o obligație financiară din partea Consiliului Județean Timiș. Pe toată durata stagiului, un cadru didactic supervisor, desemnat de UVT, precum și un tutore de practică, din partea CJTimiș, vor evalua activitatea practicantului. La finalul stagiului de practică, tutorele de practică elaborează un raport, pe baza evaluării nivelului de dobândire a competențelor de către practicant și acordă un atestat de practică, în condițiile evaluării pozitive. Rezultatul acestei evaluări va sta la baza notării practicantului de către cadrul didactic supervisor responsabil de practică.

Acest acord urmărește formarea unei imagini cât mai coerente asupra instituțiilor publice, în vederea dobândirii de cunoștințe și competențe profesionale.

Director executiv
Direcția de Administrație Publică Locală
Doina-Adriana TĂRILĂ
Șef serviciu
Serviciul Resurse Umane, Organizare și Salarizare
Lăcrămioara PETRIȘOR

Întâlnirea publiciștilor satelor bănățene la Muzeul Satului

urmare din pagina 8

Părintele Valentin Bugariu a prezentat cartea *Biserică și Presă în Banat*. Studiul își propune să ilustreze contribuțiile Bisericii în dezvoltarea presei din Banat. Pe parcursul a șase capitole se încearcă ilustrarea sentimentului religios așa cum apare în presă. În istoria presei din provincia dintre Dunăre și Mureș am avut preoți proprietari de ziare, redactori ai acestora, membri în colegiile de redacție, dar și pioneri ai unor publicații bisericești din Ardeal: de ex., „Telegraful român” de la Sibiu a fost condus între 1853 – 1856 de Dr. Pavel Vasici.

Desigur, presa religioasă din Banat s-a dezvoltat începând cu imprimarea de preotul David Voniga a „Revistei Preoților”. Acest debut a fost urmat de alte valoroase inițiative de astă dată a tinerei Episcopii, apoi Arhiepiscopii a Timișoarei. Un loc deosebit în tratarea subiectului l-a avut apariția și dezvoltarea presei parohiale și sătești. În cazul celei din urmă, preotul are un rol deosebit, uneori membru în redacție, alteori colaborator al fiecărui număr. Cercetarea întreprinsă s-a bazat pe experiența unui ziarist american care afirma că satul, comunitatea fără publicație, e ca biserica fără de amvon.

Economistul Petru Opruț a introdus pe cei prezenți în pitorescul satului natal, așa cum reiese din lucrarea *Calea ferată forestieră și industrială «Trenul mic» Voislova – Rusca Montană – Ruschița*.

Profesorul Gheorghe Lungu prin volumul *Poezii târzii*, a adus pe cei prezenți în lumea satului de odinioară și de totdeauna. Ioan David, directorul Bibliotecii Academiei Române, filiala Timișoara a prezentat două noi volume tipărite, o monografie închinată revistei timișorene *Banatul* și monumentală lucrare *Enciclopedia Banatului. Literatură*, Timișoara, cu 914 scriitori cercetați de 41 de autori.

Etnologul Ioan Viorel Boldureanu a înfățișat cuprinsul a două noi volume, primul închinat unui fenomen unic din cultura tradițională a locului: *Antologia literaturii dialectale bănățene. «Gura satului» la Radio Timișoara, 20 de ani. Contemporanii*, de Ioan Viorel Bodureanu, Simion Dănilă și Cornel Ungureanu și *Atlasul Etnografic al județului Timiș, Făget*, vol. III, sub coordonarea prof. univ. Ioan Viorel Boldureanu.

Dușan Baiski și Vasile Barbu au vorbit de revistele: „Morisena”, aflată la debut și „Tibiscus” ajunsă la numărul 288.

În final au fost audiate fragmente din lucrarea de arhivare a graiului bănățean, cu exemplificări făcute de profesorii: Gheorghe Lungu, Ion Murariu și Ion Ionescu, care si-au înregistrat oral propriile glosare de cuvinte din satele băștinașe.

Ioan TRAI
președintele Asociației Publiciștilor Presei Rurale din Banat

PLENUL C.J. TIMIȘ

Consiliul Județean Timiș a fost convocat în ședință ordinară în data de 30 martie 2016, cu următoarea ordine de zi:

Proiect de hotărâre privind aprobarea declanșării procedurii de expropriere a imobilelor situate pe amplasamentul lucrării de utilitate publică de interes județean „Lărgirea la 4 benzi de circulație a DJ 592 Timișoara – Moșnița Nouă”.

Proiect de hotărâre privind acordul de principiu pentru amplasarea unei plăci de bronz „Proclamația de la Timișoara” pe fațada imobilului 641 - Comenduirea Garnizoanei Timișoara - situat în Timișoara, Piața Libertății, nr. 5-7, aflat în domeniul public al Județului Timiș.

Proiect de hotărâre privind aprobarea demarării procedurii de vânzare a acțiunilor deținute de Consiliul Județean Timiș la Societatea DRUMCO S.A.

Proiect de hotărâre privind aprobarea prelungirii contractului de închiriere încheiat între Județul Timiș și Institutul Francez – Timișoara.

Proiect de hotărâre privind aprobarea prelungirii duratei unui contract de închiriere pentru imobilul situat în Timișoara, Calea Martirilor, nr. 198.

Proiect de hotărâre privind aprobarea neexercitării dreptului de preemțiune din partea Județului Timiș la intențiile de înstrăinare a unor imobile cu altă destinație decât cea de locuințe.

Proiect de hotărâre privind propunerea de aprobare a licențelor de traseu pentru efectuarea transportului public de persoane prin curse regulate speciale unor operatori de transport rutier.

Proiect de hotărâre privind aprobarea promovării proiectului de investiție Pistă de canotaj pe lacul Surduc și infrastructură facilități complementare în cadrul proiectului transfrontalier „Promoting sustainable tourism on Banat/Bega lakes”.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Acordului Cadru de Colaborare între Județul

Timiș prin Consiliul Județean Timiș și Universitatea Politehnica Timișoara.

Proiect de hotărâre privind aprobarea demarării procedurilor necesare creării, implementării și promovării Brandului Economic al Județului Timiș.

Proiect de hotărâre privind aprobarea componenței nominale a Comisiei pentru Protecția Copilului Timiș.

Proiect de hotărâre privind instituirea distincției Diploma “Seniorul Centenar al Județului Timiș”.

Proiect de hotărâre privind instituirea distincției Diploma “Mamă de nota zece a Județului Timiș”.

Proiect de hotărâre privind aprobarea măsurilor pentru asigurarea liberului acces la informațiile de interes public, transparenței decizionale și editării Monitorului Oficial al Județului Timiș.

Proiect de hotărâre privind aprobarea plății cotizației către Clusterul de Turism.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Raportului Comisiei constituite în vederea atribuirii locuințelor de serviciu aflate în proprietatea Județului Timiș situate în Timișoara, strada Martir Marius Ciopec, nr.3.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe anul 2016 și a estimărilor pe anii 2017 și 2018 al Societății RUWATIM SMDP S.R.L.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe anul 2016 al Societății SERVICE CON PREST S.R.L.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe anul 2016 al Societății SECURITY CON PREST S.R.L.

Proiect de hotărâre privind aprobarea Bugetului de Venituri și Cheltuieli pe anul 2016 al Societății AVIAȚIA UTILITARĂ TIMIȘOARA S.A.

Raport privind activitatea desfășurată în anul 2015.

Raport privind situația bunurilor Consiliului Județean Timiș și a unităților subordonate ca urmare a inventarierii pe anul 2015.

Întrebări, Interpelări.

F.S.

Brand de județ

Județul Timiș trebuie să-și identifice brandurile economice publice care l-ar reprezenta cel mai bine pe plan național și european și pe care să le promoveze pentru a atrage companiile străine să investească aici. Propunerea este susținută de consilierul județean **Marian Constantin Vasile**, care consideră că lucrurile trebuie abordate profesionist și se va porni cu un studiu sociologic care va identifica două aspecte, respectiv dacă ceea ce are județul poate fi folosit ca atare și poate fi întărit sau dacă trebuie reconvertită imaginea astfel încât să fie asimilată de către România și UE.

„Este o abordare inovatoare și vizionară pentru dezvoltarea județului Timiș, care trebuie identificat foarte puternic în euroregiunea noastră, dar și la nivelul Uniunii Europene. Aceasta înseamnă că județul Timiș, care este în topul dezvoltării economice a României, trebuie identificat pentru ceea ce are ca aturi, dar și pentru potențialul de creștere”, a afirmat Vasile.

Consilierul județean a precizat că inițiativa sa nu privește branduri „private” „așa cum erau Kandia, Elba, Guban, Garofița, Kandia sau Fructus, ci branduri publice.

„Noi nu vorbim aici despre branduri private, ci despre un brand public al județului Timiș, care trebuie să exprime și să întărească identitatea „Județ Timiș”. Eu mă axez pe domeniul economic, pentru că există o lege, intensivitatea bate extensivitatea. Dacă ne axăm pe domeniul dez-

voltării economice cu toate palierele, începând cu agricultura, turismul, chiar și cultura, toate acestea vor duce la o dezvoltare durabilă”, a afirmat Vasile. Odată recunoscut și promovat brandul economic „Județ Timiș”, la nivel național și

europen, consilierul județean este convins că zona va deveni mai atractivă pentru companii.

„De exemplu, se știe că avem unele din cele mai bune condiții de trai din România, ceea ce înseamnă infrastructură, petrecerea timpului liber, salariu per capita. Toate aceste aspecte formează o anumită identitate și vor fi atrase și mai mult companii din străinătate, care, dacă vor veni aici, vor crea locuri de muncă”, a exemplificat consilierul județean.

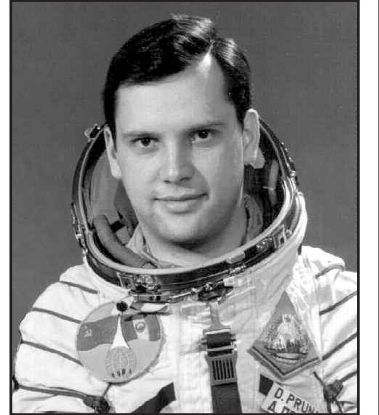
În opinia sa, turismul poate fi unul dintre elementele esențiale identitare ale județului, sub toate formele lui - cultural, tradițional, religios, de business, de tranzit.

Aurelia G.

Dumitru Prunariu - Cetățean de onoare al județului Timiș!

Dumitru Prunariu (primul și singurul român care a zburat vreodată în spațiul cosmic) a primit, sâmbătă, 27 martie 2016, însemnele de cetățean de onoare al județului Timiș. Este a treia personalitate, după Patriarhul Daniel și Ștefan Popa Popa's., care a fost onorat cu acest titlu. Evenimentul a avut loc la Muzeul „Traian Vuia” din localitatea cu același nume.

Diploma de onoare pe care a primit-o Prunariu din mâna președintelui Consiliului Județean Timiș, dl. **Titu Bojin**, a fost însoțită de un colan din argint aurit, de aproximativ 200 de grame. Cu prilejul primirii înaltului titlu, Dumitru Prunariu a declarat „Acest titlu de cetățean de onoare al județului Timiș este o distincție foarte importantă pentru mine, deoarece nu numai că mă simt mai mult atașat și obligat față de aceste locuri, dar îmi amintește în primul rând de originea mea bănățeană, prin tatăl meu, născut în satul Groși, locul în care mi-am petrecut parte din copilărie. Din aceste locuri, de la Traian Vuia, spiritul acesta al zborului s-a dezvoltat și poate mi-a fost insuflat și mie, de mic, pe aceste meleaguri. Este adevărat că am ajuns mult mai departe, în spațiul cosmic, dar mă reîntorc cu picioarele pe pământ, iar picioarele pe pământ înseamnă și satul Groși, de lângă comuna Margina, unde vin în fiecare an, deși ai mei s-au stins demult. Am păstrat casa părintească și mă reîntorc cu plăcere în acest sat, de care nu numai sufletul mă leagă, ci și unii oameni, prieteni din copilărie. Mă leagă foarte multe lucruri”, a spus **Dumitru Prunariu**.

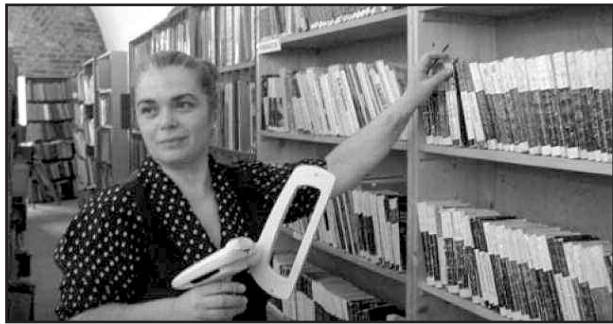

La ceremonie au participat, printre alții, deputatul **Doru Covaci**, vicepreședintele C. J. Timiș **Călin Dobra**, consilierii județeni **Marcel Mioc**, **Filip Stancu**, **Adrian Pășcuță**, **Flavia Marinconi-Marcu**, **Aurel Lăzureanu** și **Traian Stancu**, drd. **Adela Popa**, șef Serviciu Cultură - C.J. Timiș, primarul comunei Traian Vuia, **Valeriu Iosif Barboni**, istoricii **Vasile Dudaș**, **Dumitru Tomoni**, **Ioan Traia**, **Constantin Gomboș** și **Claudiu Ilaș**, managerul Muzeului Banatului. **G.O.**

Cuvânt, carte, ... bibliotecă.

Despre 2016, prin prisma lui...2015

Un nou articol despre Secția de Arte- „Deliu Petroiu”, o nouă frământare despre ce să spun, cum să spun, cui îi spun. Dar, mai ales, cine va citi până la urmă, cum va citi și care va fi gândul remanent, cum va arăta el, gândul, im-

presia despre o secție...ce ciudat sună, legat de arte. O secție de poliție, o secție de votare, o secție de reparații, o secție de ceva, ca o felie... de viață. Felie, un alt cuvânt care trasează, delimitează, minimizează. În cele din urmă ni se înfățișează contrastul care deschide drum spre variante și drumuri ce nu pot fi numărate, pentru a fi uitate.

Greu de văzut, greu de crezut. Și, deși poate părea atât de obișnuit, și chiar banal, tot ceea ce se succede aici, la „arte”, cu o viteză uneori amețitoare, reprezintă amprenta, semnul care se adună și cu care se scrie o amintire, o mică istorie, care crește încet, dar sigur. Mergem sigur spre 40 de ani, suntem în floarea vârstei.

Astfel organizăm și găzduim, parcă de când ne știm, „Tabăra școlară la... bibliotecă”. Acțiune, în cadrul programului „Școli și Bibliotecă”- din Agenda Culturală, 2015, a Bibliotecii Județene Timiș.

Am vorbit cu Iuliu Bălău despre „Desacralizarea artei și secularizarea culturii moderne”, bucurându-ne de prezența binecunoscutului critic de artă Alexandra Titu.

Am dat o mână de ajutor la Opening Opportunities, mentorat IT, și ne-am reamintit, evident cu alta ocazie, de Corneliu Coposu grație unei lansări de carte.

Am găzduit expoziția de pictura a copiilor de la atelierul de idei și, sperăm, am fost gazde bune pentru Rotary Club.

Am mijlocit cel puțin un „Interviu cu un scriitor”- și anume cu Tudor Crețu, și am fost alături, împreună cu prietenii noștri, de **Adriana Babeți** și de **Tudor Crețu** când au fost „De Serviciu”.

Am fost serios „S. F”, înainte de a găzdui examenul de atestat al absolvenților Liceului de Arte Plastice din Timișoara, astfel le-am dat o mână de ajutor și s-au „teleportat” acolo unde au dorit.

Am revenit la cele lumești, cunoscute aici, pe Terra și am prezentat grupului de studenți, ai Facultății de Litere de la Universitatea din Craiova, venit în vizită la noi, biblioteca cât și stația de autoservire, self check, pusă la dispoziția utilizatorilor, lucru nou pentru ei.

Am recompensat, ca în fiecare an, cu diplome și un mic cadou din partea Bibliotecii Județene Timiș micii artiști din 1 iunie, care au expus desene și picturi pe șevalete, și am fost, sperăm, buni îndrumători pentru un grup de copii de clasele I - IV, din Caransebeș, care s-au minunat de frumusețea bătrânului Bastion, dând viață, cu inocența, și naivitate, tăcerii așternute printre rafturi.

Cu ocazia lansării volumului „Sectanții”, al lui Vasile Ernu, publicat la editura Polirom, în 2015, invitații: **Otilia Hedeșan**, **Florin Iepan** și **Tudor Crețu** ne-au devoalat nu o lecție despre segregare, ci despre rezistență și continuitate.

Au dat examen studenții Facultății de Arte, Secția design vestimentar, ale căror emoții s-au pierdut, probabil, în

„Câmpurile cromatice” ale lui Adrian Mihail Marian. Când privesc în urmă, și asta, numai pentru foarte scurt

timp, realizez cât de multe s-au întâmplat, și că probabil multe momente nu îmi vin acum în minte. Înțeleg, astfel, că biblioteca este atât de vie și vivace, ca un gazetar care trăiește zilnic experiențe, mereu altele, le consemnează, spre a merge mai departe, mai bogat sau mai sărac, importantă fiind avuția morală și spirituală a celui cărui i se adresează- „citorul”. Gazetarul...care informează și formează oameni și opinii. Ajungem din nou la cuvânt și nu putem să nu ne minunăm neîncetat văzând câte se pot construi în jurul unui singur „cuvânt”, în jurul *Cărții*.

**Bibliotecar Ileana BERARIU
B.J. TIMIȘ “SORIN TITEL”**

PROIECT DE HOTĂRÂRE PRIVIND ACORDAREA DIPLOMEI DE EXCELENȚĂ ÎN AFACERI

Județul Timiș, cel mai mare ca întindere din România, a devenit în ultimii ani și unul dintre cele mai profitabile zone economice ale țării. Datorită poziției geografice favorabile, cu o infrastructură care permite accesul facil pe piața din vestul Europei, Timișul atrage numeroși investitori români, dar mai ales străini. Conform datelor provenite de la Registrul Comerțului, cele aproape 20 de mii de societăți active înregistrate în județul Timiș oferă locuri de muncă pentru peste 200 de mii de angajați, astfel că mai mult de 30% din populația județului are statut de salariat – cu 10 procente deasupra mediei pe țară.

Consiliul Județean Timiș promovează și susține constant investițiile din județul Timiș și pe cale de consecință, depune toate diligențele în vederea dezvoltării economico-sociale a județului Timiș, în conformitate cu prevederile art.91 alin.1 lit.b, alin.3 lit.d și lit.f din Legea nr.215/2001 a Administrației publice locale, republicată, cu completările și modificările ulterioare, prin urmare, recunoaște valoarea reprezentanților mediului economic ai județului Timiș.

În susținerea celor expuse mai sus, în anul 2014, prin Hotărârea CJT nr.133/25.06.2014, a fost aprobat încheierea unui acord de colaborare între Județul Timiș, prin Consiliul Județean Timiș și Agenția de Dezvoltare Economico - Socială Timiș și Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timiș. Obiectivul major al acestui protocol de colaborare îl reprezintă promovarea intereselor generale ale comunității de afaceri din județul Timiș, atragerea de noi investiții autohtone și străine, părțile asumându-și rolul de a depune toate diligențele necesare ca județul Timiș să fie recunoscut ca principală zonă economică, științifică și administrativă a Regiunii Economice Vest și Euroregiunii DKMT.

Luând în considerare expunerea de motive a d-lui consilier județean **Adrian Pășcuță**, prin care se propune organizarea unui eveniment pentru promovarea celor mai performante firme din județul Timiș se propune instituirea unei distincții intitulată „Diplomă de Excelență în Afaceri”, sub egida Consiliului Județean Timiș. Excelența în Afaceri va premia constanța în performanță și va constitui un prilej de a evidenția firmele care au dovedit

o capacitate managerială capabilă să asigure succes în condițiile unei concurențe loiale, respectării eticii în afaceri, precum și calitățile necesare pentru a se situa permanent între cei mai buni.

Acordarea distincției „Diplomă de Excelență în Afaceri” are ca scop recunoașterea și promovarea valorilor prin ierarhizarea obiectivă a firmelor pe baza criteriilor de performanță atinse în ultimul an încheiat, conform statisticilor ce ne vor fi puse la dispoziție de către Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timiș. Conform Acordului de Colaborare încheiat între CJ Timiș, ADETIM și CCIAT, cadrul organizatoric și logistic necesar, în vederea organizării galei unde vor fi acordate aceste distincții, va fi asigurat de către Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timiș.

Prin acordarea distincției „Diplomă de Excelență în Afaceri” se dorește întărirea legăturii directe cu principalii agenți economici din județ, pentru a facilita comunicarea și cooperarea între mediul de afaceri și administrația publică locală, lucru care ar ajuta pe de o parte la promovarea județului la nivel național și internațional, iar pe de altă parte la menținerea și dezvoltarea unui climat de afaceri propice.

Persoanele fizice și juridice interesate pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de hotărâre.

Propunerile, sugestiile și opiniile se vor depune la Registratura generală a Consiliului Județean Timiș, sau se vor transmite pe e-mail cornelia.paraipan@citimis.ro, până la data de 22 februarie 2016, în atenția d-șoarei Paraipan Cornelia-Mihaela, Responsabil pentru relația cu societatea civilă în aplicarea prevederilor Legii nr.52/2003

**Director executiv Direcția de Administrație Publică Locală
Doina-Adriana TĂRILĂ
Consilier superior
Bogdan NĂDĂȘTEAN**

C. S. „Heracle”:

Un club tânăr, cu rezultate de excepție

Clubul Sportiv „HERACLE” din Timișoara este un club privat, susținut financiar de un fost luptător de performanță. A fost înființat în 2014, de un grup de iubitori (profesioniști) ai luptelor: Sebastian Gavrilă, Carol Both și Damian Raileanu.

C S Heracle promovează, în principal, juniori, din toată România, dar are și cadeți și seniori care participă la concursuri. În total, la club sunt înscriși peste 60 de copii și tineri. Există o bună colaborare cu Clubul Sportiv Școlar nr. 1 Timișoara.

Deși este foarte tânăr, Clubul Sportiv Heracle are rezultate remarcabile în competițiile naționale și internaționale, ceea ce denotă că aici se face treabă la cel mai

și 9 medalii, din care două titluri balcanice.

De asemenea, anul trecut, clubul a obținut și 3 medalii la campionatele europene și mondiale, după cum urmează: - 2 medalii la Campionatul European de Cadeți, de la Zrenjanin, prin Berei Lenhard și Nicu Ojoc; - la Campionatul Mondial de Cadeți de la Saraievo:

fost precedat de un stagiul de pregătire comun, unde au participat sportivi din aproximativ 20 de țări.

În perioada 25 – 27 martie 2016, sportivii de la C S Heracle vor fi prezenți la un alt turneu internațional, găzduit de Utrecht (Olanda), la care sunt înscriși peste 800 de sportivi.

Luptătorii de la Clubul Sportiv Heracle provin din toată țara și sunt cazați și școlarizați la Ghiroda. Ținând cont de palmaresul lor remarcabil, se așteaptă de la ei noi rezultate de excepție.

Cornel BOGDAN

înalt nivel de profesionalism.

În 2015, luptătorii de la C S Heracle au obținut 255 de medalii la nivel național și internațional, dintre care: locul I pe țară la echipe în Campionatul Național de Copii (aproximativ 14 medalii, din care 5 titluri de campion național), dar sunt și vicecampioni naționali la seniori.

C S Heracle a reprezentat România la Campionatul Balcanic din 2015, unde a obținut locul al III-lea pe echipe

medalia de bronz a fost adjudecată de Nicu Ojoc.

CS Heracle l-a dat și pe primul sportiv calificat la Olimpiadă: Alin Alexuc.

În a doua decadă a lunii în curs, clubul timișean s-a

Și Timișul are munții săi, care trebuie promovați național în scop turistic

Județul Timiș este o mică Românie, o parte de țară înzestrată de Dumnezeu cu toate frumusețile naturii, de la șesuri line până la munți, o mană cerească pe care mulți alții și le-ar dori.

Prea puțin sunt, însă, mediatizate național, ca atracții turistice, unde să vină investitori să deschidă afaceri care le-ar putea fi și lor rentabile. Chiar de-ar fi doar sezoniere, unele dintre ele.

„Județul Timiș are foarte multe puncte de atracție, dar nu sunt valorificate: Lacul Surduc, zona Nădrag, Charlottenburg, așezare monument istoric, zona de vânatoare a județului, unde se pot crea foarte multe locuri de agrement pentru timișoreni, Pișchia, Remetea Mică, Buzac (?), Charlottenburg, Satchinez, apoi, zona Făgetului, în general, cu bisericile istorice, Valea lui Liman, zona Tomești, unde se pot crea foarte multe oportunități.

Dar pentru acestea, trebuie să avem o strategie foarte bine pusă la punct și toate asociațiile de profil create în județ să lucreze împreună în sensul acesta, pentru promovarea turismului atât în județ, cât și pe plan național”, spune consilierul județean Nicolae Bitea.

Din păcate, majoritatea oamenilor de afaceri așteaptă para mălăiață, adică, statul să creeze totul, iar ei să vină și să adune banii. Am întâlnit astfel de oameni de afaceri care, la toate întrunirile de profil, se plâng că nu au infrastructură. Depinde ce înțeleg ei prin infrastructură. Dacă în imaginea lor este proiectat mai mult decât drumuri și utilități, nu se mai numește investiție privată, ci CJT își poate pune firma. Pentru că oamenii de afaceri trebuie să înțeleagă că nu poate veni administrația locală sau cea județeană cu paharele cu suc sau cu paturi de cazare, iar privatul să încaseze banii în urma unui eveniment.

„În zonele acelea, infrastructura nu prea lipsește. Drumul spre Fârdea este foarte bun, spre Valea lui Liman la fel. Este o porțiune mai dificilă de la Mașloc până la Buzad, zona Charlottenburg, care ar trebui reabilitată. CJT are proiect în acest sens, care a și fost votat în plen. Infrastructura există. Trebuie să vină investitorii să-și creeze un business, să-și rezolve cazarea. La Surduc, de exemplu, degeaba te duci la festivalul aviatic, că nu ai unde să stai să bei un suc sau să mănânci o ciorbă sau să rămâi peste noapte. Aceasta e problema”, explică Bitea.

În opinia consilierului județean, trebuie create evenimente culturale care să se permanentizeze, și atunci, poate-poate li se va trezi și oamenii de afaceri luminița că locul ar fi bun pentru crearea unui obiectiv turistic într-un anumit loc.

„În primul rând, trebuie create evenimente culturale, prin care să atragi participanți

care să vină la aceste evenimente devenite tradiție. Și liderii administrativi ai comunităților ar trebui să creeze anumite facilități economice pentru cei care ar vrea să investească, dar primarii, în general, sunt deschiși la astfel de oportunități. Numai că județul Timiș, din punct de vedere al turismului, nu este încă, cunoscut la nivel național, cum sunt județele Suceava sau Sibiu. Avem și noi, în Timiș, munții noștri, chiar dacă sunt mai mici, avem zona de colină a județului, dar trebuie promovată”, punctează Bitea.

Consilierul județean crede că ar fi benefică realizarea unui spot de promovare a județului, care să fie prezentat la nivel național și poate chiar și euroregional, pentru că suntem la granița cu Europa.

„Ar trebui făcut ceva cu stațiunea Buziaș, lumea uită de Băile Călacea. Noi acum mergem în Ungaria pentru băi termale, dar neglijăm faptulcă și noi avem ape termale în județ. Se pot face foarte multe, dar evident, trebuie și un pic de voință economică și din partea C.J. Timiș, care să se implice măcar într-un proiect și ulterior să devină un exemplu pentru agenții economici. Din punctul meu de vedere persistă neîncrederea. Trebuie insistat permanent”, conchide consilierul județean Nicolae Bitea.

Asociația pentru Promovarea și Dezvoltarea Turismului (APDT) a Consiliului Județean Timiș a reușit anul trecut ca în șase luni să descopere noi locații ce pot deveni obiective turistice în județ, dar și să reconsidere anumite locuri

despre care se vorbește mult, dar care, la fața locului, nu pot oferi nici minimumul necesar unei cazări sau unei mese.

„Cu cât reușim să avem mai mult timp și să abordăm mai multe locații, cu atât descoperim mai multe lucruri noi de rezolvat și de promovat. E mult mai mult de făcut decât credeam, este nevoie de bani, de susținere și sperăm ca aceia care într-adevăr doresc să dezvoltăm turismul, să ne ajute. Îi așteptăm în continuare alături de noi, atât pe primarii, cât și entitățile private”, spune Delia Sescu Barbu, director al APDT Timiș. Un film de 7 minute, realizat de APDT Timiș și lansat pe youtube, le prezintă trasee doritorilor de drumeții minunate, pornind din atractive locuri ale Timișoarei și răspândindu-se radiar în tot județul, printre acestea aflându-se: Lacul Surduc, complexul Zolt, Gladna Montană, Charlottenburg, bisericile din lemn din zona Făget, donjonul din Ciacova, colonada din Buziaș, Peștera de la Românești sau Cramele Receaș. Poate că spotul ar trebui difuzat și pe canalele naționale

TV, nu doar pe internet.

OTILIA HALUNGA

Giula - Ungaria:

Consiliul Județean Timiș, Comisia de Cultură, Învățământ, Sport, Centrul de Cultură și Artă al Județului Timiș, derulează de ani buni proiecte editoriale care vin în ajutorul minorității românești din Eurogiunea Dunăre-Criș-Mureș-Tisa, dar și din Valea Timoc și Valea Moravei (Serbia Răsăriteană). Așa au apărut cărțile de povești ale regretatului patriot român Cristea Sandu Timoc, apoi revistele „Agora” și „Licurici”, alte lucrări editate și finanțate de Consiliul Județean. Proiectul „Basme și povești românești”, o carte care readuce în atenția românilor din Ungaria măiestria povestitorului Vasile Gurzău din satul Micherechi, județul Bichiș, se înscrie ascendent într-o suită de demersuri făcute de Consiliul Județean Timiș în vederea armonizării și dezvoltării bunelor relații dintre comunitățile școlare românești din cadrul Euroregiunii DKMT și nu numai.

„... la 16 martie 1898, într-o căscioară din localitatea Micherechi, a văzut lumina zilei fiul Sofiei Iahuțău și al lui Mihai Gurzău: **Vasile Gurzău**. Familia se trăgea dintr-o pătură de țărani săraci de origine română și de religie ortodoxă. Tatăl povestitorului de mai târziu trudea ca slugă pe moșiile grofului Santha din Giula pentru asigurarea pâinii de toate zilele pentru cei șapte copii. Vasile a făcut școala doar în trei ierni, deoarece din primăvară și până în toamnă trebuia să lucreze ca paznic de câmp ori ca și ciobănaș pentru a întregi venitul sărăcăcios al familiei”.

Astfel descrie dna dr. prof. Maria Gurzău Czeglédi, nepoata lui Vasile Gurzău, copilăria celui care va fi considerat unul dintre cei mai mari povestitori ai românilor din Ungaria veacului trecut. Nepoata povestitorului își amintește de serile

LANSARE DE CARTE ROMÂNEASCĂ

în care se lăsa fermecată de poveștile rostite de bunicul Vasile: „Inima-mi sălta de bucurie în timp ce așteptam să începă: „O fost odată ca niciodată, că dacă n-o vu fi, nu s-o vu pomin” i.” Parcă îl văd și azi cum ședea pe „lavița din fundu’ căsi” sub

oglindea de sub grinda pe care erau prinse niște fire de busuioc. După formula de început a basmului se ridica în picioare și-n momentele următoare își imagina cu gândul și cuvântul o lume populată de zâne și zmei, cu crai și regine, dar și cu păcurari, cu meseriași și oameni simpli de la sat. Se desfășura atunci acolo un fel de „teatru popular” pe scena căruia stătea un om nu prea înalt, uscățiv, cu fruntea brăzdată de ani, dar luminată de înțelepciune și o bogată imaginație. Privea ascultătorii (precum și pe mine) cu ochi scilpitori și cu un zâmbet plin de înțelepciune”.

De la povestitorul român Vasile Gurzău din Micherechi (răsplătit de statul maghiar cu titlul și medalia de „Maestru al Artei Populare”) ne-au rămas peste 40 de basme, povești și povestiri în grai bihorean. Parte dintre acestea, douăzeci la număr, au fost adaptate de dr. Maria Gurzău Czeglédi - director al Liceului românesc, Școlii Generale și Căminului de Elevi „Nicolae Bălcescu” din Giula, Ungaria - și adunate într-o carte pentru a fi oferite spre folositoare lectură copiilor din școlile românești din Ungaria, celor din Voivodina, școli care au „despărțământă” (secții) românești, dar și bibliotecilor cu secții pentru copiii din județul Timiș. De menționat faptul că ilus-

trațiile care însoțesc cartea „Basme și povești românești” aparțin elevilor Școlii generale și ai Liceului „Nicolae Bălcescu” din Giula, Ungaria, dar și celor din Bătănia de la Școala Generală „Liviu Magdu”, realizate după ce la cerul de lectură din școală li s-au citit copiilor basmele și poveștile pe care ei le-au ilustrat ulterior.

Basmele și poveștile lui Vasile Gurzău au fost primite între 19-21 martie a.c. cu bucurie la școlile din Giula și Bătănia, la Centrul Cultural Românesc și în redacția revistei „Cronica”. La lansarea cărții la Școala Generală, Liceul Românesc și Căminul Românesc de Elevi „Nicolae Bălcescu”, au participat, alături de elevii implicați în realizarea cărții, reprezentanți ai C. J. Timiș și personalități ale comunității românești din Ungaria: Tiberiu Juhaz, președintele Autoguverării pe Țară al Românilor din Ungaria, dr. Maria Gurzău Czeglédi, director al Școlii Generale, Liceului Românesc și Căminului de Elevi „Nicolae Bălcescu”, prof. Ana Radici Repisky, director adjunct al Școlii, scriitor, dascălii Maria Rokszin Farkas, Andreea

Iova, Livia Savaru, Vera Cser, gazetarii Delia Elena Kovacs, director executiv și redactor șef al săptămânalului AȚRU „Cronica”, preot Petru Pușcaș, publicist la aceeași revistă.

Micuța elevă Mara Savaru a povestit cu har una din creațiile lui Vasile Gurzău, încântând auditoriul cu talentul și prin calitatea limbii românești folosite.

M.B.